

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 4 AUGUSTUS 1920

No. 240

INHOUD

	Blz.
DE ASSISTENTENREGELING VOOR DE OOSTKUST VAN SUMATRA	
I door <i>Mr. H. J. Bool</i>	669
De Nederlandsche Katoenindustrie in 1919 door <i>Joan Gelderman</i>	672
Stookolie voor Zeeschepen II door <i>W. B. K. Verster</i>	674
Goud en Zilver in het tweede kwartaal 1920	676
Londense Correspondentie	678
AANTEEKENING:	
Nieuwe wegen voor de Japansche scheepvaart	680
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	681
MAANDCIJFERS:	
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	681
Postchèque en Girodienst	681
Emissies in Juli 1920	681
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	682—691
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. *Telegr. adres: Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—; Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

2 AUGUSTUS 1920.

De overvloed van middelen op de geldmarkt bleef ook gedurende de afgelopen week onverminderd aanhouden. De rente voor gelden op prolongatie liep van 5 op 4 procent terug, met geringe omzetten.

Privaat-disconto was weder 3½ à ¼ pCt. met tamelijk veel vraag en weinig aanbod van wissels.

* * *

Op de wisselmarkt waren de zaken de laatste dagen wat talrijker en levendiger. De voortdurende stijging van den dollarkoers trok de aandacht.

De stemming voor de Marken was over het algemeen niet gunstig, hoewel de koers zich heden tijdelijk tot ongeveer 7 verbeterde.

De Engelsche bank-holiday deed heden ook zijn invloed op de omzetten van de wisselmarkt gevoelen.

LONDEN, 31 JULI 1920.

In aansluiting aan de vorige week was de geldruimte in het begin der afgelopen week niet zeer groot, alhoewel aan de behoeften voldaan kon worden. In de laatste helft der week werd geld krap, zoodat door sommigen tot leenen bij de Bank of England tegen ½ pCt. boven het disconto overgegaan moest worden. Als oorzaken worden opgegeven, maandswisseling en daarmede gepaard gaande geldbehoefte, stortingen voor belastingen en vacantie's (een nagenoeg algemeene uittocht uit de grootte steden met het oog op de naderende verhooging der spoorwegtarieven). Noteeringen waren dienovereenkomstig ook hooger en er werd voor daggeld en 7-daagsgeld 5½ pCt. grif betaald, sommige afdoeningen zelfs op 6 pCt.; 2-maands papier noteerde 6-6½ pCt.; 3- en 4-maands 6½ pCt. en 6-maands 6¾ pCt.

Tengevolge van gouvernements-stortingen en het vervallen van een groot bedrag schatkwissels is de markt op Vrijdag volkomen „gedraaid”, én wel zoo, dat daggeld geoffreerd werd tegen 3½ pCt., terwijl sommige posten zelfs tegen 2 pCt. geen plaatsing konden vinden.

7-daagsgeld bleef op 5½ pCt., disconto's werden op gemakkelijker prijzen verhandeld.

DE ASSISTENTENREGELING VOOR DE OOSTKUST VAN SUMATRA. 1)

I.

Er is door de Indische Regeering een regeling ontworpen der rechtsverhouding tusschen werkgevers en assistenten, die ongetwijfeld ook belangstelling zal wekken in Holland, waar talrijke Directies gevestigd zijn van maatschappijen, die assistenten in dienst hebben, zoodat een bespreking dier regeling van pas schijnt op dit oogenblik, nu de definitieve redactie van het ontwerp der Indische Regeering is gepubliceerd.

Reeds in 1917 had de Indische Regeering een ontwerp, het eerste, eener dergelijke regeling het licht doen zien. Naar aanleiding der gemaakte opmerkingen werd een gewijzigd ontwerp, het tweede, bij den Volksraad ingediend en, nadat de behandeling in de Afdelingen en de beantwoording van het Afdelingsverslag door een Memorie van Antwoord hadden plaats gehad, in de openbare vergaderingen op 17 en 18 November besproken. Daarop werd het derde ontwerp door de Indische Regeering geredigeerd, dat thans voor ons ligt en waarop de Koninklijke machtiging voor de definitieve invoering gevraagd wordt.

Het geval is belangrijk, om verschillende redenen, o.a. omdat het een proeve van sociale arbeidswetgeving betreft, op welk gebied in Indië nog weinig ver-

1) [Zie pag. 602 en 623. van dezen jaargang. — Red.]

richt is, voorts omdat het wel een aardigen kijk geeft op de wijze, waarop de zaken in den Volksraad behandeld worden en ook omdat wij kunnen zien hoe en waarom deze proeve van wetgeving ontstond.

Maar voor de meesten zal het ontwerp wel het belangrijkste zijn, omdat er voorschriften worden gegeven, die door werkgevers en assistenten in acht genomen moeten worden, zoodat wij beginnen zullen met na te gaan, wat de laatste ontworpen regeling¹⁾ inhoudt.

Dit ontwerp zal, zooals in artikel 1 is uitgedrukt, alleen toepasselijk zijn voor werkgevers en assistenten op landbouwendernemingen en wel ter Oostkust van Sumatra. Wel had het eerste ontwerp een wijder strekking, n.l. het zou gelden voor ondernemingen van „handel, landbouw of nijverheid” aldaar, doch het tweede ontwerp sprak alleen van „landbouwendernemingen” en toen in het Afdeeliningsverslag betoogd werd, dat de regeling ook bij den mijnbouw moest gelden, werd in de Memorie van Antwoord meegedeeld, dat het de bedoeling is, dat de regeling ook op andere ondernemingen van toepassing zal worden verklaard, zoodra de praktijk over de doelmatigheid dezer regeling uitspraak zal hebben gedaan. De zaak is dus ook van belang voor werkgevers en employés in andere bedrijven dan dat van landbouw.

In het ontwerp wordt een definitie gegeven van de begrippen „werkgever” en „assistent” (art. 3). Als werkgevers worden beschouwd de eigenaren van landbouwendernemingen en hunne vertegenwoordigers en ook de beheerders der ondernemingen.

Onder „assistent” wordt verstaan het personeel, dat rechtstreeks onder den beheerder werkzaam is en in den regel belast is met de dagelijksche leiding van en het toezicht op den arbeid. Oorspronkelijk werd alleen het *Europeesch* personeel met het woord „assistent” bedoeld, doch naar aanleiding van de bemerking in de vergadering van den Volksraad, dat ook Inlanders als assistent ter Oostkust werkzaam waren, werd het woord „Europeesch” geschrapt, zoodat de regeling ook geldt voor Inlanders; echter werden toen de Inlandsche ploegbazen, mandoers en tandils, uitgezonderd.

Ofschoon zij niet onder de definitie vallen, worden toch nog uitdrukkelijk als niet behoorende onder de assistenten genoemd de aannemers met hun personeel en de aan een ziekeninrichting verbonden personen, zooals doktoren, hospitaalassistenten, verplegers enz. De veearts eener maatschappij, of de landmeter, of het kantoorpersoneel zal dus niet onder het begrip „assistent” vallen, daar deze functionarissen of niet rechtstreeks onder den beheerder werkzaam zijn of niet in den regel met de dagelijksche leiding en het toezicht op den arbeid belast zijn.

De *overeenkomsten* moeten notarieel worden opge maakt; in Indië mag men ook gebruik maken van de gelegenheid om de onderhandsche acte door een ambtenaar van het Binnenlandsch Bestuur of een Landraadvoorzitter te laten waarmerken. (art. 1.) Het Burgerlijk Wetboek eischt geen notarieele contracten.

Het contract wordt aangegaan voor bepaalden tijd van minstens één jaar of voor onbepaalden tijd, maar ook hierbij is de duur altijd minstens één jaar (art. 2) dus ook overeenkomsten voor onbepaalden tijd zullen gedurende het eerste jaar beschouwd worden als overeenkomsten voor een bepaalden tijd.

Is de termijn van een overeenkomst voor bepaalden tijd verlopen, dan wordt zij geacht voor denzelfden termijn vernieuwd te zijn, tenzij de overeenkomst vier maanden voor den afloop door een der partijen is opgezegd (art. 2, al. 2, vergelijk art. 1639f van het Burgerlijk Wetboek).

De overeenkomst voor onbepaalden tijd eindigt (althans na het eerste jaar) 4 maanden nadat ze is opgezegd. (art. 2, al. 3, Ontwerp en art. 1639g B.W.)

¹⁾ Op aanvraag verkrijgbaar bij het Tabaks-Bureau, Leidse Gracht 13/15, Amsterdam.

Voorts kent de regeling nog een *proeftijd*, die ten allen tijde opgezegd kan worden door een der partijen en die dan dadelijk eindigt, welke proeftijd niet langer dan 5 maanden mag duren en niet verlengd of vernieuwd mag worden. (art. 2, al. 4, Ontwerp, vergelijk art. 1639 l. B.W.)

In art. 4 is omschreven welke punten in de *overeenkomst geregeld* moeten worden:

1. het *salaris* en eventueel andere voordeelen; onder de laatste worden verstaan bv. vrije woning, vrij stalpersoneel, vrije belasting, enz.;

2. de *soort van den bedongen arbeid*. Hier zal met een algemeene omschrijving kunnen worden volstaan, want de assistent is een „manusje van alles”, die naast de leiding van en het toezicht op den arbeid van het Inlandsch werkvolk, hetzij bij de cultuur of bij het bouwen, het aanleggen van dijken en wegen of maken van afwateringen, ook kantoorwerk verricht, geld haalt, transporten leidt, medicijnen verstrekt, uitbetalingen doet, enz., zoodat men naast de leiding van en het toezicht op den arbeid zal kunnen spreken van alle, hem door den werkgever (daaronder valt ook de beheerder) opgedragen werkzaamheden op of buiten de onderneming, die in het belang van de cultuurs, van het bedrijf, van het product en zijn bereiding, van de orde en de hygiëne op de ondernemingen naar het oordeel van den werkgever noodig zijn.

3. Voorts moet in de overeenkomst vermeld worden het *winsttaandeel*, (tantième) en de wijze waarop dit berekend wordt. De werkgever is niet verplicht een tantième toe te kennen, doch geschiedt dit dan moet omschreven worden hoe het berekend wordt, hoeveel procent van de winst (bruto- of netto-winst) onder de assistenten verdeeld wordt en naar welken maatstaf. De vaststelling der wijze, waarop de winstuitkeering wordt geregeld, blijft aan partijen overgelaten.

4. In de overeenkomst moeten vermeld worden *de dagen waarop de assistent vrij heeft*; het ontwerp schrijft voor, dat dit aantal niet minder zal mogen bedragen dan vier, waarvan twee Zondagen.

In het ontwerp, dat door de Regeering bij den Volksraad was ingediend, werden (overeenkomstig de bestaande praktijk) minstens twee vrije dagen geëischt. Doch de heer Suys c.s. hadden in een amendement voorgesteld om vier vrije dagen voor te schrijven, waarvan twee op een Zondag, en in de vergadering wees de heer Suys op „het manifest van vakbonden te Medan van verschillende politieke richtingen, waarbij uitdrukkelijk aangedrongen wordt op Zondagsrust”. Dit „manifest van vakbonden” klinkt eenigszins misleidend, want het was een manifest, dat door leden van kerkeraden was opgesteld (men zie de „Deli-Courant” van 18 Augustus 1919).

Na een bedenktijd verkregen te hebben naar aanleiding van dit en van andere amendementen van den heer Suys c.s., komt de Regeeringsgemachtigde in de vergadering en verklaart de voorgestelde wijziging niet te kunnen aanvaarden, daar het aantal vrije dagen, aan den assistent toe te kennen, onmiddellijk samenhangt met de vrije dagen, die de koelies genieten. De heer Suys antwoordt, dat het aantal assistenten dan uitgebreid moet worden, waarop de Regeeringsgemachtigde te kennen geeft: „vinden de voorstellers het noodig het aantal assistenten uit te breiden, soit, ik vind het punt niet van overwegend belang. Daarin wil ik wel tegemoet komen,” zoodat het amendement wordt overgenomen.

5. Voorts moeten in de overeenkomst vermeld worden de *verlofsbepalingen* en de voordeelen, die de assistent gedurende dat verlof zal genieten.

Die verlofsbepalingen hebben door de behandeling in den Volksraad een belangrijke wijziging ondergaan. Oorspronkelijk schreef het ontwerp voor of een jaarlijksch binnenlandsch verlof of een verlof van acht maanden na zes jaar dienst bij denzelfden werkgever

(beide verloven met behoud van het volle loon), „tenzij de overeenkomst anders bepaalt” (art. 4, al. 2, tweede ontwerp).

Partijen waren dus vrij de verlobsbepalingen te regelen zooals zij wilden, doch als er geen regeling was getroffen (wat alleen de beteekenis kan zijn van de woorden „tenzij de overeenkomst anders bepaalt”) zou er òf een jaarlijksch binnenlandsch verlof gegeven moeten worden òf een buitenlandsch verlof na zes jaar.

Ook in de Memorie van Antwoord blijft de Regeering op deze regeling staan; maar in de openbare zitting vereenigt de Regeerings-gemachtigde zich met het amendement van den heer Suys c.s., die van een vertegenwoordiger van een Javaschen vakbond gehoord had, dat de assistenten zoowel een jaarlijksch verlof moeten hebben als een verlof na 6 jaar, en schrijft diensgevolge in het derde ontwerp zoowel een binnenlandsch verlof van een maand na elk jaar voor, als een buitenlandsch verlof van acht maanden na 6 jaar dienst, en vervangt voorts de beginwoorden „tenzij de overeenkomst anders bepaalt” door de door den heer Suys voorgestelde woorden „tenzij de overeenkomst een gunstiger regeling inhoudt”.

Daardoor is het niet meer aan partijen overgelaten om anders en dus iets minder overeen te komen, zoodat minstens de beide verloven tezamen gegeven moeten worden voor de vermelde tijdvakken.

Het doet vreemd aan om den Regeeringsgemachtigde in de vergadering te hooren zeggen: „Meneer de voorzitter, ik ga met dit tweede lid, *dat tenslotte niets anders is dan een redactiewijziging, volkomen accoord*” (wij cursiveeren), want hier is toch werkelijk wel iets meer dan een „redactie-wijziging” aangebracht! Hoe dan ook, het overgenomen amendement komt in het derde ontwerp der assistenten-regeling.

Volgens de bestaande overeenkomsten en usances hebben de assistenten ter oostkust twee vrije dagen per maand, meestal jaarlijks een vacantie van 8 of 14 dagen en altijd een buitenlandsch verlof na 6 jaren dienst van 6 of meer maanden, zoodat de vrije tijd voor den assistent aanmerkelijk ruimer is geworden.

Er werd in de vergadering van den Volksraad, misschien wel met eenigen schrik opgemerkt, dat, nu onder de assistentenregeling ook Inlandsche en Chineesche assistenten vallen, deze ook recht zouden hebben op een buitenlandsch verlof van 8 maanden, wat onnoodig geacht wordt. Het Chineesche lid van den Volksraad, de heer Kan, ziet niet in waarom Chineesche assistenten geen recht op langdurig buitenlandsch verlof zouden krijgen en de heer Abdoel Moeis eischt hetzelfde recht op voor de Inlandsche assistenten; de Regeeringsgemachtigde „heeft er niet het minste bezwaar tegen,” zoodat alle rassen dezelfde rechten krijgen.

Of daarom de Inlandsche assistenten een kijkje in Europa zouden komen nemen is nog een vraag. De assistenten toch behouden wel vol salaris, doch omtrent de *reiskosten* is in de assistentenregeling niets bepaald. Partijen kunnen daaromtrent overeenkomen wat zij willen, dus ook, dat die kosten ten laste van den assistent komen.

Tegenwoordig krijgen de assistenten bij de meeste maatschappijen ter Oostkust vrije reis heen en terug voor hen en hun gezin en vol salaris gedurende den verloftijd.

Het recht op verlof gaat niet verloren door ontslag, zegt alinea 3 van art. 4; dit zal wel moeten beteekenen, dat het recht op de uitkeeringen, die bij een verlof zijn toegezegd, salaris, eventueel reisvergoeding enz., niet verloren gaat. Na één jaar dienst zal, indien dan de assistent ontslagen wordt, een maand salaris uitgekeerd moeten worden. Wordt de assistent na 6 jaar dienst bij denzelfden werkgever ontslagen, dan zal hem toch het salaris over 8 maan-

den uitgekeerd moeten worden en eventueel de reis heen en terug.

Er staat in art. 4, al. 1, no. 5, „binnenlandsch en/of buitenlandsch verlof”; dat beteekent dus niet, dat buitenlandsch verlof niet gegeven behoef te worden, doch alleen dat bij contracten voor een korteren termijn dan zes jaar geen buitenlandsch verlof behoef bedongen te worden.

6. Ten slote moet in de overeenkomst vermeld worden de *plaats in of buiten Ned.-Indië* waarheen, na afloop van de overeenkomst of na ontbinding daarvan ten gevolge van de schuld van den werkgever, de assistent en zijn gezin alsmede hun lijfgoederen op kosten van den werkgever zullen worden overgevoerd. In de bepaling van de plaats, waarheen de assistent kosteloos overgevoerd moet worden in de boven aangeduide gevallen, zijn partijen vrijgelaten. Men kan dus overeenkomen een plaats ter Oostkust en bovendien een plaats in Holland, waarheen de assistent, b.v. na een zeker aantal dienstjaren, kosteloos wordt teruggevoerd.

Echter is er een conflict ontstaan tusschen het voorschrift van art. 4, al. 1, ten 6e en het slot van alinea 2 van art. 4.

Alinea 2 toch zegt: „tenzij de overeenkomst een gunstiger regeling inhoudt, heeft de assistent . . . na afloop van de overeenkomst of na ontbinding daarvan ten gevolge van de schuld van den werkgever, recht op kostelooze overvoering met zijn gezin naar een door hem, assistent, op te geven plaats”.

Deze slotwoorden hadden nog zin toen alinea 2 begon met de woorden: „Tenzij de overeenkomst anders bepaalt” (d.w.z. „niets bepaalt”) dan zou de assistent het recht krijgen zelf aan te geven, waarheen hij kosteloos overgevoerd wilde worden, doch nu de beginwoorden van alinea 2 luiden: „Tenzij de overeenkomst een gunstiger regeling inhoudt” is het afspreken in de overeenkomst van een plaats, waarheen de assistent kosteloos zal overgevoerd worden overbodig, althans doelloos, want het zal voor den assistent altijd gunstiger zijn om, als een der bedoelde gevallen zich voordoet, *zelf* te bepalen waarheen hij alsdan met zijn gezin kosteloos overgevoerd wil worden.

Die slotwoorden zouden dus uit alinea 2 moeten vervallen. Dan zou, indien de plaats, waarheen de assistent overgevoerd moet worden, niet afgesproken is, alinea 4 van art. 4 gelden, waardoor dan een beroep wordt gedaan op het plaatselijk gebruik of bij gebreke daarvan op de billijkheid, dan wel men zou een nieuwe alinea toe kunnen voegen achter alinea 2, waarin met evenveel woorden wordt bepaald, dat indien omtrent de plaats, bedoeld in art. 4 al. 1 no. 6 niets is overeengekomen, de assistent op zal kunnen geven, waarheen hij overgevoerd wil worden.

In het bovenstaande hebben wij dus de zes punten gezien, die in de overeenkomst behandeld moeten worden.

De overeenkomst is niet nietig indien de voorgeschreven onderwerpen niet alle daarin behandeld zijn. De verlobkwestie wordt dan geregeld volgens alinea 2 en de andere punten volgens alinea 4, d.w.z. volgens het plaatselijk gebruik of, bij gebreke daarvan, naar billijkheid door den rechter geregeld.

Men mag vragen wat de laatste woorden bedoelen. In de vergadering van den Volksraad is men daartegen opgekomen.

Mr. s' Jacob had in den Volksraad voorgesteld die alinea aldus te lezen, dat wanneer de overeenkomst omtrent de voorgeschreven punten „onvoldoende bepalingen” inhoudt „zij beheerscht wordt door de wet, het gebruik of de billijkheid naar den aard der overeenkomst” (men zie art. 1375 Holl. Burg. Wetb.).

De alinea bleef echter ongewijzigd. Het is nu onzeker of de ontwerpers hetzelfde hebben willen zeggen als artikel 1375 B. W., zij het ook met andere woorden, dan wel of zij een andere regeling hebben willen geven. Tegen een afwijking van den algemeenen regel

van artikel 1375 door dit ontwerp, zou in theorie geen bezwaar zijn, doch wanneer door de redactie van alinea 4 van artikel 4 van het ontwerp het gevaar ontstaat, dat de rechter er eerder toe komt, zijn subjectieve opvatting van billijkheid in zijn beslissing vast te leggen, dan zou de redactie van artikel 1375 de voorkeur verdienen.

In de Hollandsche arbeidswet zijn er bepaalde gevallen, waarin uitdrukkelijk de rechter bevoegd verklaard wordt naar zijn opvattingen van billijkheid te oordeelen en daar betreft het onderwerpen, die door partijen zijn geregeld. Men zie artikel 1637 u, 1637 x, 1638 q en 1639 r. Er is geen afwijking van art. 1375 B. W. in het algemeen toegestaan, door den rechter bevoegd te verklaren geheel naar eigen opvatting van billijkheid, met voorbijgang van den aard der overeenkomst, te beslissen indien onderwerpen niet of niet voldoende tusschen partijen geregeld zijn.

Een negatief voorschrift betreffende den inhoud van de overeenkomst is gelegen in de laatste alinea van art. 4, nl., dat er geen bedingen in voor mogen komen, die direct of indirect ten doel hebben den assistent te beletten een huwelijk aan te gaan. Zulke bedingen zijn nietig. Deze alinea kwam in de regeling tengevolge van een gelijkkluidend amendement.

Behalve voorschriften omtrent den inhoud en den uitleg der overeenkomst bevat het ontwerp een verplichting voor den werkgever om den assistent kosteloos een behoorlijke genees- en heelkundige behandeling met behoorlijke verpleging te verstrekken indien hij ziek is of door een ongeval wordt getroffen, behalve wanneer de assistent ziek wordt of door het ongeval wordt getroffen, terwijl hij met verlof is (art. 6).

De assistent kan, als de geneesheer dit wenschelijk acht, eischen, dat hij in een ziekeninrichting wordt opgenomen (art. 6 al. 2).

De leden van het gezin hebben geen recht op kosteloze verpleging of geneeskundige behandeling, want dit is niet voorgeschreven, wel kunnen zij eischen (art. 6 al. 3) dat, indien de behandelende geneesheer dit noodig acht, zij worden opgenomen in het ondernemingshospitaal of in een centraalhospitaal, dus niet in een „ziekeninrichting”, zooals de assistent kan eischen.

Hier is een regeling getroffen, die sterk afwijkt van de regeling van het Hollandsch Burgerlijk Wetboek (art. 1638 y), waarbij de werkgever verplicht wordt gedurende hoogstens 6 weken voor de behoorlijke verpleging en geneeskundige behandeling van den inwonenden werkman zorg te dragen, terwijl de werkgever de kosten daarvan op den werkman kan verhalen, wat de laatste 2 weken betreft altijd, en voor de eerste 4 weken alleen voor het geval, dat de ziekte of het ongeval door opzet of onzedelijkheid van den werkman is veroorzaakt of wel het gevolg is van een lichaamsgebrek, waaromtrent de arbeider bij het aangaan der overeenkomst opzettelijk valsche inlichtingen heeft gegeven.

In den Volksraad is men tegen de verplichting opgekomen om vrije geneeskundige behandeling te verstrekken op de wijze als art. 6 voorschrijft. Ter Oostkust ontving intusschen de assistent reeds, ook bij langdurige ziekte, vrije geneeskundige behandeling en verpleging.

In het ontwerp der assistentenregeling is geen termijn genoemd gedurende welken hoogstens kosteloos geneeskundige behandeling moet worden verstrekt. Duurt de ziekte, die den assistent belet arbeid te verrichten, langer dan 4 maanden, dan kan dit een reden zijn, die den werkgever het recht geeft den assistent voor den afloop der overeenkomst te ontslaan (art. 11, al. 2, no. 4), doch alleen wanneer de assistent niet tengevolge van de uitoefening van zijn beroep ziek geworden is. In dit geval zal hij recht op vrije geneeskundige behandeling behouden tot den afloop van de verbintenis.

Ziekte wegens een lichaamsgebrek, waaromtrent de assistent bij het aangaan der overeenkomst opzettelijk valsche inlichtingen heeft gegeven, kan een reden zijn tot onmiddellijk ontslag (art. 11 al. 2 no. 3).

De assistent heeft geen recht op *salaris gedurende zijn ziekte*, althans niet na de maand, waarin de assistent ziek werd of door het ongeval getroffen werd. Hieromtrent schrijft het ontwerp niets voor.

In het Afdelingsverslag werd voorgesteld een salarisregeling bij ziekte van den assistent in het ontwerp op te nemen, doch in de Memorie van Antwoord wordt dit onnoodig geacht daar na de eerste maand geen salaris aan den zieken assistent behoefte te worden uitbetaald. „De opname (zegt de Memorie van Antwoord, pag. 3) in art. 4 van een voorschrift, dat de overeenkomst ook moet bevatten een beding, ingevolge hetwelk de assistent recht heeft op zijn salaris bij ziekte of ongeval, verdient geen aanbeveling, ook met het oog op de omstandigheden bedoeld op blz. 7 van het (afdelings) verslag. Partijen dienen hieromtrent vrijgelaten te worden. Wel zoude kunnen worden voorgescreven, dat in het geval de assistent niet in het hospitaal wordt verpleegd (art. 6 al. 2) deze recht heeft op minstens de helft van zijn salaris vanaf de maand volgende op die, waarin hij door ziekte of ongeval geen werk heeft kunnen verrichten. In de eerste maand heeft hij altijd recht op het loon, daar dit een *maandloon* (in tekst gecursiveerd) is.”

Het gebruik ter Oostkust is, dat het salaris van den zieken assistent doorloopt, soms wordt een bedrag voor voeding en bediening in het hospitaal in rekening gebracht.

Mr. H. J. Bool.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1919.

In den vorigen jaargang¹⁾ is bij de bespreking van den toestand van de Nederlandsche Katoenindustrie gewezen op de bijna algeheele stagnatie van het bedrijf gedurende 1918 wegens de toen scherp doorgevoerde economische blokkade der Geallieerden, waardoor de overzeesche toevoer van grondstoffen geheel had opgehouden.

Toen na het sluiten van den wapenstilstand in November 1918 de overzeesche toevoer geleidelijk werd hersteld, was het voor de katoenindustrie ook weer mogelijk de zoo hoog noodige grondstoffen aan te voeren. De eerste partij van circa 7000 balen ruwe katoen werd reeds einde Januari 1919 per S.S. „Hollandia” aangevoerd uit New York, daarop volgde eenige weken later het S.S. „Almelo” met ruim 10.000 balen eveneens uit New York, terwijl daarna ge-regelde aanvoeren plaats vonden en de invoer van ruwe katoen na dien tijd voldoende was voor het Nederlandsch verbruik. Met den aanvoer van katoenen garens uit Engeland ging het niet zoo vlot; in het begin van 1919 werd deze uitvoer nog door Engeland gerantsoeneerd in verband met het „Agreement”, dat einde 1918 door de N.O.T. met de Geassocieerden werd gesloten en waarin voor katoenen garens slechts een hoeveelheid van 10.000 ton per jaar, of ongeveer $\frac{1}{3}$ der normale behoefte was toegestaan. De eerste kleine partijen katoenen garens werden weliswaar reeds begin Februari ingevoerd, doch in het begin bleven deze aanvoeren nog klein, doordat de N.O.T. niet voldoende aanvoerconsenten kon afgeven en hoewel kort daarop dit rantsoen voor garens werd verhoogd, werd het wel ongeveer April/Mei 1919 voordat de invoer van Engelsche garens voldoende was voor de Nederlandsche weverijen.

Men kan dan ook wel zeggen, dat de meeste katoen-spinnerijen reeds in Februari en Maart 1919 met hun bedrijf konden beginnen, terwijl dit voor de weverijen, waaraan zelf spinnerijen verbonden waren, kort daarop kon geschieden. Voor de weverijen, die hun garens moesten koopen, duurde dit in vele gevallen nog wel

¹⁾ Economisch-Statistische Berichten No. 167, pag. 252.

eenige maanden langer en zullen de meeste van deze fabrieken in het afgelopen jaar zeker niet voor Juli/Augustus in een eenigszins behoorlijke productie zijn gekomen. Bovendien was in de eerste helft van 1919 de brandstofvoorziening voor de industrie nog zeer gebrekkig, zoodat vele fabrikanten ook daarom niet te veel haast durfden te maken om hun bedrijf op vollen gang te brengen. Ook had er door den langen stilstand der fabrieken een groot verloop onder de werklieden plaats gevonden; velen daarvan hadden ander werk gevonden en het duurde dikwijls geruimen tijd voordat dezen weer voor de textielindustrie beschikbaar waren.

De invoer van ruwe katoen heeft gedurende 1919 bedragen:

	K.G.	ter waarde van
Noord-Amerikaansche	21.039.978	f 43.809.750
Engelsch-Indische	1.962.777	" 2.555.501
Egyptische	21.980	" 76.375
Ned.-Indische	1.233.262	" 1.287.242
Diverse soorten	351.173	" 758.262

Totaal 24.609.170 f 48.487.130
tegen in 1918: 188.020 " 850.000

en van katoenafval, dat o.a. als grondstof dient voor de fabricage van zeer grove katoenen goederen, dekens, dweilen, katoenen bukskins, etc. uit:

	K.G.	ter waarde van
Engeland	9.539.051	f 6.108.805
Frankrijk	1.122.605	" 353.637
Noord-Amerika	560.048	" 676.667
Diversen	517.053	" 360.529

Totaal 11.738.757 f 7.997.638
tegen in 1918: 1.224 " 868

terwijl de uitvoer in 1919 bedroeg van:

	K.G.	ter waarde van
Ruwe katoen	974.644	f 1.883.153
Katoenafval	3.148.147	" 3.405.552

Behalve een klein partijtje van ruim 39.000 K.G., dat naar Zweden werd verzonden had de uitvoer van ruwe katoen bijna uitsluitend geheel naar Duitschland plaats, terwijl ook van de uitgevoerde katoenafval circa 85 pCt. naar Duitschland werd verzonden.

Het saldo invoer voor 1919 bedroeg dus voor ruwe katoen circa 23.634 ton en voor katoenafval 8.590 ton, dat wel niet geheel verbruikt zal zijn, zoodat men wel mag aannemen, dat de voorraden aan de spinnerijen op het einde van 1919 vrij belangrijk geweest zijn.

Als men in aanmerking neemt, dat de invoer van katoenen garens uit Engeland in de eerste vier maanden van 1919 nog zeer gering is geweest, is de totaal-invoer ten slotte nog belangrijk geworden, want deze heeft bedragen:

	K.G.	ter waarde van
Ongetwijnde ruwe garens	20.873.465	f 68.697.659
" gebel. en geleverde garens	733.383	" 2.273.548
Getwijnde garens tweedraads..	941.332	" 4.163.055
" " meerdraads..	470.884	" 2.007.301
Totaal	23.019.064	f 77.141.563
waarvan	21.297.404	uit Engeland
	978.775	" België
	539.140	" Duitschland

terwijl de uitvoer van katoenen garens in 1919 heeft bedragen:

	K.G.	ter waarde van
Ongetwijnde ruwe garens	347.569	f 1.176.627
" gebel. en geleverde garens	376.167	" 1.384.984
Getwijnde garens tweedraads..	114.726	" 512.742
" " meerdraads..	20.143	" 100.703
Totaal	858.605	f 3.175.056

Van de ongetwijnde ruwe garens werd 313.555 K.G. naar Duitschland uitgevoerd en van de gebleekte en geleverde garens 264.887 K.G. naar Ned.-Indië, waar schijnlijk voornamelijk de bekende Turksche-roode garens van de Helmondsche ververijen.

Het totaal invoer-saldo van de grondstoffen voor de Ned. katoenindustrie heeft dus bedragen:

	ton	ter waarde van
Ruwe katoen	23.634	f 46.603.977
Katoenafval	8.590	" 4.592.086
Katoenen garens	22.160	" 73.966.507
Totaal	54.384	f 125.162.569

Bovendien is gedurende 1919 totaal aan katoenen manufacturen nog ingevoerd:

	K.G.	ter waarde van
Ruwe manufacturen voor drukkerij en ververij	824.759	f 2.996.437
Ongebleekte manufacturen....	132.480	" 887.493
Gebleekte "	1.550.136	" 14.159.350
Geverfde "	3.394.278	" 27.566.623
Bedrukte "	755.964	" 7.721.382
Bont geweven "	49.781	" 307.886

Totaal 6.707.398 f 53.629.171

waarvan ruim 90 pCt. uit Engeland afkomstig was.

Voor de katoenspinnerijen mag over het algemeen het afgelopen jaar tot de gunstige jaren gerekend worden. De vraag naar katoenen garens in Engeland was vooral gedurende de tweede helft van 1919 zeer bevredigend, zoodat de spinmarge daar zeer ruim was en ook de Nederlandsche katoenspinnerijen voor hunne garens goede prijzen konden bedingen. Ook voor de weverijen zullen in de meeste gevallen de resultaten niet ongunstig zijn geweest. De binnenlandsche voorraden van katoenen manufacturen waren in het begin van 1919 zeer gering en de vraag voor de binnenlandsche consumptie is vooral gedurende de voorgaande maanden van 1919 zeer levendig geweest. Bovendien was er ook nog al vraag voor verschillende Europeesche markten, waar gedurende de eerste helft van 1919 de koersen zich nog op een heel wat hooger niveau hebben bewogen, dan wij thans gewend zijn. De uitvoer van katoenen manufacturen naar Duitschland gedurende het afgelopen jaar was dan ook zeer belangrijk.

Ook de overzeesche export kon zich gedurende het afgelopen jaar weer geleidelijk herstellen. Hoewel bij het sluiten van den wapenstilstand voorraden op de overzeesche markten over het algemeen niet groot waren, waren prijzen zoowel van ruwe katoen als van manufacturen toen zoo hoog gestegen, dat men algemeen bij herstel van het vrije zeevaartverkeer veel lagere prijzen verwachtte en koopers op de meeste overzeesche markten, niettegenstaande hun meestal zeer geringe voorraden bijna allen een afwachende houding bleven aannemen. Toen prijzen van ruwe katoen in Liverpool dan ook van 25 pence in Augustus 1918 tot 16 pence in Januari 1919 daalden en prijzen van katoenen garens in Manchester in verhouding nog meer (32er twist kostte in September 1918 zelfs 56 pence en in Maart 1919 26 pence) volgde een algemeene prijsdaling op de overzeesche markten en was het begin 1919 dan ook zeer moeilijk om export-orders te krijgen. In Maart/April 1919 waren vele soorten van manufacturen op de Manchestermarkt 40 à 50 pCt. goedkooper dan in Augustus 1918 en op deze basis begon langzamerhand de belangstelling van de overzeesche markten te herleven. In vele van deze landen, speciaal Engelsch-Indië en China, was bovendien de koers, door de groote rijzing der zilverprijzen zeer gunstig en de koopkracht dezer landen zeer vermeerderd, terwijl de voorraden van manufacturen bijna overal gering waren. Gedurende de tweede helft van 1919 is de vraag van bijna alle overzeesche markten te Manchester zeer bevredigend geweest en hebben ook de Nederlandsche katoenweverijen steeds volop exportorders tot bevredigende prijzen kunnen krijgen. Door dezen stand van zaken is het dan ook voor de Twentsche industrie mogelijk geweest om haar oude buitenlandsche connecties weer aan te knopen of deze, waar zulks door de gevolgen van den wereldoorlog noodig was, door nieuwe te vervangen. Als men aanneemt, dat de totale productie van de Nederlandsche weverijen gedurende 1919 zeker niet meer heeft bedragen dan de helft van een normaal jaar, terwijl het verder dikwijls drie à vier maanden en soms nog langer duurt voordat de ingevoerde ruwe

katoen of garens de fabrieken in den vorm van gebleekte, geverfde of gedrukte manufacturen heeft verlaten, is de totaal uitvoer van katoenen manufacturen gedurende 1919 nog niet zoo onbevredigend geweest. Deze uitvoeren hebben n.l. bedragen:

	K.G.	ter waarde van
Ruwe manufacturen.....	1.776.881	f 5.983.471
Gebleekte „	4.865.551	„ 26.179.484
Geverfde „	2.191.814	„ 13.287.621
Bedrukte „	824.013	„ 6.945.305
Bont gewev. „	1.518.193	„ 8:125.020
Totaal	11.276.452	f 60.520.901

en wel naar de volgende landen:

	K.G.	ter waarde van
Europa:		
Groot-Brittannië.....	129.042	f 1.090.614
Duitschland.....	1.650.899	„ 12.344.438
België.....	355.053	„ 2.032.988
Frankrijk.....	209.320	„ 1.250.775
Noorwegen.....	336.916	„ 2.046.237
Denemarken.....	73.805	„ 455.794
Rusland.....	303.193	„ 1.048.659
Oostenrijk-Hongarije.....	63.876	„ 554.694
Griekenland.....	9.522	„ 43.512
Eur. Turkije.....	41.834	„ 208.796
Azië:		
Ned. Indië.....	6.080.768	f 29.449.327
Eng. Indië.....	594.323	„ 3.442.388
Ceylon.....	88.721	„ 498.391
Malakka.....	50.917	„ 221.409
China (incl. Hongkong).....	231.873	„ 863.458
Afrika:		
Egypte.....	5.423	f 15.000
Algiers.....	61.122	„ 321.500
Britsch West-Afrika.....	95.009	„ 979.158
Fransch „ „.....	17.536	„ 101.605
Port. „ „.....	7.083	„ 54.925
Amerika:		
Verenigde Staten.....	10.968	f 88.675
Argentinië.....	10.092	„ 36.821
Ned. West-Indië.....	7.431	„ 38.814

De groote uitvoer naar Duitschland is waarschijnlijk slechts geschied om in het groote tekort aan manufacturen daar te lande eenigszins te voorzien en zal in het loopende jaar, nu de Duitsche fabrieken zelf beginnen te produceeren en de markenkoers zooveel ongunstiger is, zeker wel veel minder zijn. Voor de Duitsche spinnerijen is het zeer moeilijk om voor eigen rekening katoen te importeeren en daarvan garens voor de binnenlandsche consumptie te spinnen. Niet alleen zijn daarvoor enorme kapitalen noodig; bij een koers van 7½ cent kost een baal katoen thans pl.m. 10.000 mark, terwijl een gemiddelde spinnerij allicht een paar honderd balen per week noodig heeft, doch ook het koersrisico is enorm. In het voorjaar van 1920, toen de markenkoers steeds bleef dalen was de toestand voor de importeurs gunstig, daar de ingevoerde producten steeds meer markten waard werden. Toen daarna de markenkoers steeg, ging het juist andersom en hadden groote verliezen plaats; katoenen garens, die in Februari 1920 in Duitschland nog 200 mark per K.G. kostten bij een koers van 2½ cent, waren in Mei, toen de koers 7½ cent was, tot circa 60 mark per kilo gedaald.

Het is duidelijk, dat het op deze wijze voor den Duitschen industrieel zeer moeilijk wordt om zaken te doen. In vele gevallen worden de zaken in Duitschland dan ook in Amerikaansche courant gedaan, terwijl er ook spinnerijen zijn, die een groot gedeelte van hun garens in Nederland trachten te verkoopen, om daar dan een guldenstegoed te krijgen, waartegen zij weer gronstoffen kunnen koopen. Ook werken vele Duitsche spinnerijen, vooral die in Westfalen en Hannover langs de Nederlandsche grèns liggen, voor rekening van Nederlandsche weverijen, die de ruwe katoen in loon laten spinnen en de garens weer in hun eigen fabrieken verweven. Niettegenstaande al deze hulpmiddelen sukkelt de Duitsche textielindustrie toch nog zeer, ook met kolengebrek en neemt men algemeen aan, dat de fabrieken daar met niet meer

dan ongeveer een derde van hun normale productie werken. Het zal zeker nog zeer lang duren alvorens de Duitsche textielindustrie, om van de Oostenrijksche industrie nog maar niet te spreken, weer op de productie van voor den oorlog zal zijn gekomen.

Voor de Nederlandsche textielindustrie is over het algemeen de toestand op het oogenblik niet heel gunstig. De binnenlandsche vraag is de laatste maanden zeer verminderd, gedeeltelijk omdat er voldoende voorraden in de tweede hand zijn en ook al omdat het vertrouwen in de tegenwoordige hooge prijzen eenigszins geschokt is. Nu prijzen van verschillende stapelartikelen de laatste maanden gedaald zijn, verwacht het publiek algemeen lagere prijzen en koopt men in de meeste gevallen niet meer dan absoluut noodig is. Bovendien zal de consumptie wel de nadeelige gevolgen ondervinden van de tegenwoordige prijzen van katoenen goederen, die ongeveer het drie- à viervoudige bedragen van de prijzen van 1914, terwijl de koopkracht van verschillende groepen der Nederlandsche bevolking niet in dezelfde mate is toegenomen. Een groote kracht voor de Nederlandsche textielindustrie was steeds de exportmogelijkheid naar overzeesche landen, doch de vraag van de meeste overzeesche markten is den laatsten tijd al zeer miniem. Hoofdzakelijk schijnt dit wel het gevolg te zijn van gebrek aan vertrouwen in de tegenwoordige prijzen en verder van de groote daling in zilverprijzen, waardoor de sterlingkoersen van de grootste afzetgebieden van katoenen goederen — China en Engelsch-Indië —, de laatste maanden zoo belangrijk gedaald zijn. Over het algemeen schijnen voorraden niet groot te zijn en bedragen deze op de belangrijkste markten zeker minder dan in vroegere jaren, zoodat men wel verwacht dat de vraag naar katoenen goederen tegen den a.s. herfst weer zal verbeteren, vooral als de zilverkoersen eenigszins stabiel blijven, terwijl men dan ook beter over den opbrengst van den ditjarigen Amerikaanschen katoenooft kan oordeelen. Het is zeker te hopen, dat deze na het aanvankelijk slechte begin nog zal meevallen en dat dan ook de vraag naar katoenen goederen weer zal opleven. Speciaal voor onze vaderlandsche industrie is dit zeer noodzakelijk, daar de productiekosten steeds hooger worden, niet alleen tengevolge der nog steeds doorgaande stijging der loonen, doch ook door de zeer hooge prijzen der steenkolen voor de industrie, terwijl deze productiekosten nog belangrijk zullen toenemen bij de invoering van de 45-urige werkweek, welke volgens de courantenberichten waarschijnlijk in het a.s. najaar zal plaats vinden.

J. G.

STOOKOLIE VOOR ZEESCHEPEN.

II.

Wij besloten het eerste deel onzer beschouwingen over bovenstaand onderwerp met de opmerking, dat, al moge in het oliebedrijf het bestaan van zeer groote kapitaalkrachtige ondernemingen zeker te rechtvaardigen zijn, op grond der groote risico's, welke de oliewinning meebrengt, van het standpunt van den consument het bezwaar blijft bestaan, dat, aangezien de wereldproductie van petroleum in hoofdzaak in handen is van twee oppermachtige maatschappijen, practisch geen prijsmatigende invloed door krachtige concurrentie wordt uitgeoefend.

De toestand is nu, dat de olieprijs in de voornaamste bunkerstations gebaseerd wordt op den kolenprijs ter plaatse en, rekening houdende met de hogere calorische waarde van de vloeibare brandstof, in een bepaalde verhouding hooger wordt gesteld dan die kolenprijs.

Het is duidelijk, dat de zelfkosten van stookolie f.o.b. bunkerhaven, (berustende op den f.o.b.-prijs in Mexicaansche haven, vracht, en verdere kosten), het volgen van de zoo zeer omhooggelopen kolenprijzen niet rechtvaardigen.

In den kolenprijs, voor levering vrij in de bunkers

van een stoomschip, zit immers een zeer groot percentage arbeidsloon. Gezien de bovengeschetste wijze waarop de olie uit de bronnen wordt gewonnen, blijkt wel dat dit met den olieprijs niet het geval is.

Het feit is echter, dat de directe en indirecte voordeelen van olie boven kolen zoo zeer allerwegen verkondigd zijn, en oppervlakkig zulk een indruk maken, dat in vele havens een dergelijke meerprijs voor de olie wel te verkrijgen is.

De twijfelachtige aard van een deel der voordeelen, en de bezwaren, welke inderdaad evenzeer aan het oliestoken zijn verbonden, werden hiervoor reeds ten deele aangeduid. Uiteraard trekken zij echter na eenige praktijk, en na toepassing op meerdere schepen, de aandacht.

Waar thans echter brandstofschaarschte bestaat, kan door de machtige oliemaatschappijen in vele havens een hooge prijs, zelfs een dergelijke meerprijs boven den zoozeer gestegen kolenprijs worden gevraagd, en dit geschiedt dan ook, want temperende invloeden, bijv. regeringspressie, behoeven niet te worden gevreesd, de vraag is groot, en de reeders betalen voorloopig. De hooge brandstofprijs drukt de exploitatie der schepen, en hierdoor blijven de vrachten hoog, en ten slotte betaalt dus het publiek den hoogen prijs der olie aan de maatschappijen.

Weliswaar hebben de „Standard Oil” en de „Royal Shell” niet de absolute alleenheerschappij, en bestaan er ongetwijfeld tegenwoordig méér kleinere onafhankelijke maatschappijen dan algemeen gemeend wordt, doch de beide eersten hebben toch een zoodanig overheerschen invloed, dat het steeds hunne prijszettingen zijn, waarmede de groote consumenten in de praktijk rekening hebben te houden.

Op de meeste belangrijke oliebunkerstations bestaat dan ook geen reële concurrentie, en deze zal ook niet gemakkelijk kunnen ontstaan, aangezien een volledig uitgeruste olieproduceerende, transporteerende, en distribueerende maatschappij over zeer groote middelen en organisaties moet beschikken, niet alleen over olieterreinen op verschillende punten op aarde, doch ook over pijpleidingen, raffinaderijen, tanks, pompstations, tankschepen, tanklichters, enz.

De beide bovengenoemde grootmachten bezitten al deze middelen en al dergelijk materiaal met-, of in hare verschillende dochtermaatschappijen, en, wat in dezen tijd zeer belangrijk is, zij hebben ook hare eigen talrijke tankvloeden.

Bij de jongste aanvechting door de bekende Engelsche regeringscommissie van hunne olie-prijspolitiek, werd de bevering, dat de Koninklijke Shell-groep en de Standard Oil-combinatie oppermachtige olietrusts zijn, welke de olieprijsen geheel in handen hebben, met groot gebaar afgewezen.

Dit moge theoretisch juist zijn, in de praktijk wordt, zooals reeds gezegd, door de groote consumenten wel degelijk gevoeld dat men aan de macht dezer beide groote concerns is overgeleverd.

Het veel aangevoerde argument der hooge olievrachten ter verdediging van de hooge olieprijsen gaat ook ten deele mank. Wel is er een belangrijke schaarschte aan tankertonnage, en zijn ook in verband daarmede de bouwrijzen van nieuwe tankschepen zeer omhoog gedreven, en eveneens de trip- en time-charterrijzen op een bijzonder hoog peil aangeland, doch juist die beide zeer groote oliemaatschappijen bezitten groote vloeden van tankschepen, welke voor een groot deel nog in den „goedkoopsten tijd” zijn gebouwd, en deze maatschappijen maken dus mede zelf de hooge olievrachtprijzen, steken althans de baten daarvan in eigen zak.

Een lichaam met den omvang van de Koninklijke Shell-combinatie blijkt echter te groot en buiten de grenzen van een enkel land uitgegroeid en internationaal vertakt te zijn, dan dat het onder de contrôle van een enkele natie gebracht zoude kunnen worden, zelfs als het de Engelsche regering is, die in deze richting iets tracht te bereiken.

Dit ontnemt echter niets aan het belang van de onderhandelingen, welke in den laatsten tijd meer de algemeene aandacht trekken, en welke gevoerd worden teneinde een basis te vinden waarop de Engelsche regering eenigen invloed zal kunnen verkrijgen, of althans tot samenwerking zal kunnen geraken met de Royal-Shell.

Het is genoegzaam bekend, dat de Engelsche regering belangrijk geïnteresseerd is bij de „Anglo-Perisian” petroleum-maatschappij, welke zeer veel belovende olieterreinen bezit en welke tevens doende is om op talrijke belangrijke punten olie-bunkerstations op te richten, gebruik makende van de organisatie der steenkolenbunkerdepôts van William Gory & Sons.

Op deze wijze verschafft de Engelsche regering zich dus indirect zekerheid, dat zoowel voor hare oorlogs- als koopvaardijvloot, deze belangrijke brandstof in voldoende mate aanwezig zal zijn op de punten, welke door haar, ook uit strategische en politieke overwegingen, van het meeste belang worden geacht, op dezelfde wijze als zij dit tot nog toe steeds met kolen gezorgd heeft te doen.

Om terug te komen op de stookolie-voorzieningsvooruitzichten kan opgemerkt worden, dat van verschillende zijden plannen gemaakt worden om op een groot aantal plaatsen, welke als bunkerstation van belang zullen zijn, olietanks met toebehooren te bouwen. Verder komt er verbetering in de capaciteit der gezamenlijke wereldvloot van tankschepen, nu op zoo groote schaal nieuwe tankers worden aangebouwd (totaal ongeveer 1 miljoen ton D.W., waaronder schepen met een olielaadvermogen van meer dan 20.000 ton).

Waar de opslag- en transportmoeilijkheden dus ongetwijfeld binnen afzienbaren tijd opgelost kunnen worden, is dus het punt, dat van het meeste belang blijft, de productie van stookolie, en wat dit nu betreft behoeft de recente teleurstellende ondervinding in Mexico niet tot ontmoediging aanleiding te geven; er is althans geen reden om plotseling van „himmelhoch jauchzend zum Tode betrübt” te zijn en de stookolietoekomst der komende jaren te zorgelijk in te zien.

Wat Mexico betreft zijn, vooral ook nu de moeilijkheden tusschen de U. S. en de Mexicaansche regering, (tengevolge waarvan de meeste maatschappijen hare boorwerkzaamheden moesten staken,) in hoofdzaak zijn opgelost en de stroeve figuur van den president Caranza van het tooneel is verdwenen, de vooruitzichten weer vertrouwenwekkend. Dank zij verschillende nieuwe wellen in het Amatlan-district, bedraagt de potentiaalproductie der Zuidelijke velden nog circa 650.000 barrels per dag; (van het Noordelijke Panucoveld is de potentiaalproductie thans ca. 475.000 barrels per dag), alleen zijn nog niet alle pijpleidingen aanwezig, welke noodig zijn om deze productie af te voeren. Ook verder is dit land zoo groot en moet daar nog zooveel geëxploreerd worden, dat bij een intensieve exploitatie alleen reeds van Mexico zonder twijfel nog zeer veel voor de toekomst verwacht mag worden.

Overigens mogen de oogen vol vertrouwen gericht worden naar Perzië en Mesopotamië, waar veelbelovende velden op exploitatie wachten. Ook elders moet nog geëxploreerd worden, en bestaan nog alle mogelijkheden van olieproductie, terwijl velden als die van Roemenië na terugkeer van geregelde toestanden en na uitvoering van de noodige herstellingen en uitbreidingen aan pijpleidingen, opslagplaatsen, enz. ook weer zullen gaan levèren.

Hoewel dus op het oogenblik de stookolieproductie, het transport en de distributie zich nog niet hebben aangepast aan de behoeften, welke vooral voor de scheepvaart bestaan, en welke voorloopig geleidelijk zullen blijven toenemen, wijzen alle teekenen er op dat in den huidige toestand verbetering zal komen, en dat productie en consumptie geleidelijk meer naar elkaar zullen toegroeien.

Wat de tegenwoordige positie betreft dient toch ook niet uit het oog verloren te worden, dat de scheepvaart gedurende en na den oorlog een belangrijke verjongingskuur heeft ondergaan, welke voor een groot deel in een stookoliebad heeft plaatsgegrepen. De in de laatste jaren op zoo snelle wijze en op zoo grooten schaal gebouwde nieuwe tonnage werd, vooral wat de Amerikaansche scheepsbouw betreft, voor het stoken van vloeibare brandstof ingericht; over het algemeen kan gezegd worden, dat vooral dáár, wel wat al te driftig tot het oliestoken is overgegaan, en niet ten onrechte wordt met het oog hierop wel eens van een „oliekoorts” gesproken.

Nu echter geleidelijk blijkt, dat stookolie toch werkelijk nog niet als alleenzaligmakend moet worden beschouwd, en dat lang niet voor elke vaart en voor elk scheepstype aan oliestoken absolute voorkeur moet worden geschonken, de olieprijsen zeer gestegen zijn, en de beschikbare voorraden na de crisis in de Mexicaansche productiegebieden niet toereikend bleken, doet zich het merkwaardige verschijnsel voor, dat enkele Amerikaansche reeders, welke hunne schepen uitsluitend voor oliestoken hadden laten bouwen, deze schepen voor geruimen tijd uit de vaart nemen om ze voor kolenstoken in te richten, terwijl te zelfder tijd aan deze zijde van den oceaan de oudere rederijen in kalmer tempo hare schepen, welke daarvoor het meeste in aanmerking komen, van een oliestookinstallatie gaan voorzien. De kolen-stookinrichting mag daarbij echter niet afgeschaft worden, en de hiervoor benodigde vuurfronten, roosterbaren, en verdere benodigdheden moeten bij voorkeur steeds aan boord worden meegevoerd, opdat zonder veel tijdverlies de stookinrichting van olie- voor kolengebruik kan worden omgebouwd, wanneer de aard der route, welke bevaaren zal worden, de verhoudingen der prijzen der beide brandstofsoorten, de voorraden op de bunkerstations, of andere redenen het terugkeeren tot kolenstoken wenschelijk mochten maken.

Waar de enorme brandstofprijzen een zeer drukende post op de scheepsexploitatiereningen zijn gaan vormen, (en dan ook een groot deel der bruto scheepsvrachten in de zakken der kolen- en olielevanciers terecht komen), en verder door de hoge gages, hooge bouw-, reparatie-, en onderhoudskosten; en de hooge plaatskosten in de havens, waar bovendien elk oponthoud thans zooveel langer duurt dan voorheen, de goede exploitatie van een schip steeds moeilijker wordt, nu, mede door de terugkeerende concurrentie, de vrachten reeds aanzienlijke dalingen vertoonen, is het dan ook meer dan ooit noodzakelijk met de uiterste zorg voor elk bepaald doel het meest bruikbare scheepstype te bepalen.

In verband met die bijzondere eischen welke voor elk verkeer aan de schepen moeten worden gesteld, is het dan ook begrijpelijk, dat in het algemeen voor den standaardbouw, vooral zooals deze in Noord-Amerika werd uitgevoerd, bij de oudere meer ervaren rederijen, aan deze zijde, weinig enthousiasme bestaat.

Niet alleen voldoet de bouw op vele nieuwe U.S. werven niet aan de eischen, welke aan eerste klas zeeschepen mogen worden gesteld, doch hoe nuttig de z.g.n. standaardisering van scheepsonderdeelen moge zijn, het op groote schaal in standaardbouw afleveren van geheele schepen, kan bezwaarlijk aan de zoo sterk gespecialiseerde eischen van het scheepvaartverkeer voldoen.

Nietemin was deze standaardbouw als tijdverschijnsel een merkwaardig en bewonderenswaardig staaltje van Amerikaansch durven, willen en kunnen. Het tempo waarin groote nieuwe werven worden opgezet, georganiseerd en in bedrijf gesteld, en de snelheid waarmee vooral bij de z.g. „fabricated ships” nieuwe booten werden opgeleverd, dwingt allen eerbied af, vooral indien men bedenkt, dat het werkvolk voor de werven en werkplaatsen voor het grootste deel nog moest worden opgeleid, evenzeer als de stuurlieden

en machinisten welke die schepen overzee moesten brengen.

De exploitatie van de nieuwe groote scheepswerven in de States, welke reeds bij enkelen de vrees deed opkomen voor een overstelpend aanbod van scheepsruimte binnen afzienbaren tijd, was wellicht mogelijk gedurende de noodjaren, toen naar kost- en exploitatieprijzen van het gebouwde materiaal nauwelijks behoefde te worden gekeken, thans echter is dié wilde periode in hoofdzaak voorbij en wil men die schepen niet meer.

Beter werk tegen duldbare prijzen kunnen de meeste van die werven niet leveren, en reeds is de bestaansmogelijkheid voor een aantal dezer jonge groot-opgezette werven verdwenen. Deze werden opgeheven en waarschijnlijk zullen er meerdere volgen, en het schijnt niet uitgesloten, dat een crisis op scheepsbouwgebied in de Vereenigde Staten niet zal uitblijven.

Dan zullen behalve de oudere, krachtige, goed-geoutilleerde en geëxploiteerde werven (veelal die welke het zoo bijzondere eischen stellende werk van oorlogsschepen hebben leeren leveren en ook daardoor steunen op regeeringsopdrachten), waarschijnlijk alleen de beste en krachtigste der jongere werven overblijven, zoodat na dit merkwaardige Amerikaansche scheepsbouw-tijdvak aldaar tot bescheidener, gezonder en evenwichtiger verhoudingen zal worden teruggekeerd.

Leerzaam is dit tijdperk zeker geweest, en al was deze eigenaardige opbloei dan ook van korten duur, en al zal Amerika de rol van scheepsbouwende en zeevarende natie ook niet in zijn huidige omvang blijven vervullen, dan zal het in beide richtingen toch van meer betekenis blijven in zijn verhouding tot de ouderen, dan vóór den oorlog het geval was.

Waar in de koopvaardijvaart de hoofdrol voorlopig nog wel zal worden vervuld door de schepen welke machines door stoom worden gedreven, zullen voor de stoomproductie in de scheepsketels zoowel kolen als olie in groote hoeveelheden benodigd blijven, en de bovengegeven beschouwingen zullen wel tot de conclusie leiden, dat nog een zeer belangrijk percentage van de wereldtonnage voor oliestoken ingericht zal worden, in de verwachting dat de productie van stookolie nog in zoodanige mate zal kunnen worden opgevoerd, dat deze belangrijke vloeibare brandstof in voldoende hoeveelheden en tegen dragelijke prijzen voor de oliebehoevende scheepvaart zal kunnen worden beschikbaar gesteld.

W. B. K. VERSTER.

GOUD EN ZILVER IN HET TWEDE KWARTAAL 1920.¹⁾

Aan het „Overzicht der Edele Metalen” in het tweede kwartaal van 1920, samengesteld door de Firma H. Drijfhout & Zoon, is het volgende ontleend:

In vergelijking met het vorige kwartaal heeft de goudprijs te Londen een niet onbelangrijken teruggang te boeken. De gemiddelde goudprijs over het eerste kwartaal 114 sh. 6 d. bedragende, was over het tweede kwartaal slechts 105 sh. 7 d., derhalve 9 sh. 11 d. lager, hetwelk voor de goudproducenten in de Engelsche bezittingen verre van ontmoedigend is. In Engeland, zoowel als in V.S. wordt in financieele kringen als waarschijnlijk aangenomen, dat de sterlingkoers te New York gedurende geruimen tijd zich vrij stabiel om § 3.87 zal blijven bewegen, in welk geval van een verdere stijging van betekenis van den goudprijs te Londen geen sprake kan zijn, tenzij de vrije goudmarkt in de Vereenigde Staten weder mocht worden opgeheven, als gevolg waarvan, afgescheiden van het agio ontstaan door valutaverschil, een werkelijk agio de notering zou kunnen doen stijgen. Voorloopig zullen de Engelsche goudproducenten zich echter gelukkig moeten achten, indien zij gemiddeld een prijs van 105 à 106 sh. per oz. zullen kunnen bedingen. In verhouding tot de stijging der productiekosten,

¹⁾ [Zie pag. 388 van dezen jaargang. — Red.]

waarop wij reeds vroeger wezen, is deze prijs echter, die een agio van 25 pCt. beteekent, over het algemeen genomen niet loonend te achten. De vooruitzichten zijn dan ook niet van dien aard dat een herstel in de nog steeds dalende productiecijfers te verwachten is, temeer daar de in den laatsten tijd sterk wisselende stand van den Londenschen wisselkoers in Zuid-Afrika een factor van beteekenis geworden is, waarmede de Transvaalsche producenten rekening hebben te houden. Sedert 12 Februari reeds is de tusschen Londen en Zuid-Afrika heerschende overeenstemming in de valuta verbroken en sindsdien zijn bij tusschenpoozen belangrijke verschillen voorgekomen, die in den loop van dit kwartaal hun hoogtepunt bereikten. Sinds 1 Mei deed zichtwissel Londen in Zuid-Afrika zelfs een disagio van 8½ pCt. waarin eerst op 15 Juni een licht herstel intrad tot 7 pCt.¹⁾ Bij de reeds bestaande moeilijkheden zijn hierdoor derhalve nieuwe gevoegd van vrij ernstigen aard. Hieronder laten wij volgen de productiecijfers van Transvaal en Rhodesia over de eerste vijf maanden van het loopende jaar, in vergelijking met dezelfde periode in de jaren 1916 en 1919.

Transvaal.				
		1916	1919	1920
Januari	K.G.	24.500	21.000	20.850
Februari	"	23.500	19.800	19.450
Maart	"	24.800	22.200	22.000
April	"	23.500	21.650	21.350
Mei	"	24.200	22.600	21.750
		K.G. 120.500	107.250	105.400

Rhodesia.				
		1916	1919	1920
Januari	K.G.	2.335	1.555	1.555
Februari	"	2.300	1.620	1.835
Maart	"	2.460	1.655	1.465
April	"	2.490	1.560	1.530
Mei	"	2.375	1.600	2.955
		K.G. 11.960	7.990	9.340

Deze cijfers geven een duidelijke weerspiegeling van de moeilijkheden, die de industrie der goudproductie beheerschen. Transvaal toont nog steeds elke maand in vergelijking met voorgaande jaren een nieuwen teruggang aan en produceerde in de eerste vijf maanden van dit jaar 14 pCt. minder dan in hetzelfde tijdverloop in 1916. Rhodesia verkeert in eenigszins gunstiger conditie en kon gedurende de eerste vier maanden het gemiddelde cijfer in overeenstemming houden met 1919 en in Mei zelfs een belangrijk hooger resultaat bereiken.

Het bericht, waarvan wij in ons overzicht eerste kwartaal reeds melding maakten, dat de Amerikaanse goudproducenten de toekenning van een bonus van \$10,— per oz. fijn voor het in de V. S. nieuw geproduceerde goud als de eenige mogelijkheid aangaven om de productiecijfers weder op behoorlijk peil te brengen, circuleerde in de maand Mei in binnen- en buitenlandsche pers in verband met de indiening van het daartoe strekkend wetsontwerp.²⁾ Het voorstel bekend onder den naam McFadden gold bill, is in weerwil van den steun, dien het aanvankelijk ondervond, niet aangenomen, daar de bekende financier F. A. Vanderbilt de oppositie wist te versterken met de verklaring, dat een verhooging van het goudbezit der V. S. slechts zou kunnen dienen om een nog grootere inflatie goed te praten. De strijd tegen de inflatie, hoe noodzakelijk en prijzenswaardig, kan op deze wijze gevoerd tot eigenaardige consequenties leiden. Een bevredigende oplossing van het vraagstuk der goudproductie, waarvan de urgentie algemeen wordt erkend, is derhalve nog steeds niet gevonden.

De zilvermarkt had, gelijk te verwachten was, in het afgelopen kwartaal een zeer bijzonder aanzien. De prijschommelingen waren buitengewoon groot met een sterk dalende tendenz, waarvan als eerste oorzaak geldt het gevolg van den deplorabelen financieelen toestand, waarin de meeste Europeesche landen zich bevinden, en de daarmee verband houdende stand der valuta. In onze vorige overzichten hebben wij bij herhaling er op gewezen, dat de krachtige positie van de zilvermarkt voortdurend bedreigd werd door den steeds aanwassenden stroom van zilvermunt. De zoozeer uiteenlopende noteringen op de verschillende markten, waarbij het mogelijk bleek dat o.a. New York en Londen resp. \$1,34 en 89½ d. noteerden, waarvan de herleiding volgens de wisselkoers van f 2,67½ en f 9,05 op f 115,25 en f 117,30 uitkwam, terwijl hier te lande slechts f 98,75 per K.G. gold, wezen er reeds op, dat een nivellee-

ring te verwachten was. De afvloeiing van muntzilver uit Duitschland en uit de landen der Latijnsche Unie naar Londen en New York heeft daar op de zilvermarkten een nerveuze stemming teweeggebracht, die overvoerd als zij werden, ten slotte niet bereid bleken nieuwe aanvoeren op te nemen dan tegen steeds meer dalende prijzen. Gevoelig in hooge mate nochtans was de markt vooral toen reeds een laag niveau bereikt was voor vraag van eenige beteekenis, en meermalen werd een sterke daling onmiddellijk door een nog krachtiger stijging gevolgd. Het kwartaal opende op een notering te Londen van 72½ d. en \$1,26½ te New York. Gedurende de eerste week bleef de notering bij stille markt vrijwel ongewijzigd, doch op 9 April trad een daling in tot 69½ d. en \$1,23 tengevolge van de minder gunstige vooruitzichten van den Chineeschen export. Op deze notering ontwikkelde zich echter weder eenige vraag voor Engelsch-Indië, zoodat met lichte schommelingen de notering tot 26 April vrijwel gehandhaafd kon blijven en op dien datum 69½ d. en \$1,18 was. Op 27 April echter viel de notering onder den druk van de bij het aanhoudende Europeesche aanbod nog plaats hebbende verkoopen voor Chineesche rekening, terug tot 65 d. en \$1,12. Een licht herstel tot 66½ d. en \$1,14½, dat daarop intrad, was niet bij machte de markt gunstig te beïnvloeden, doch de dalende tendenz, waarin de zilvermarkt zich nu reeds een tweetal maanden bevond, stemde de koopers tot terughoudendheid en deed de baisse speculatie met meer vertrouwen opereeren. Niettegenstaande de, weliswaar geringe, kooporders van de Indische bazaars en van China nog eenigen steun aan de markt verleenden, daalde de notering tot 64½ d. en \$1,11½ op 30 April en voorts onafgebroken tot 60 d. en \$1,02¾ op 7 Mei. Op dezen stand ondervond de markt een steun bij de koopers, die in verband met de Pittman Act een verdere daling vrijwel uitgesloten achtten, zoodat op 8 Mei een verbetering tot 61½ d. en \$1,04½ tot stand kwam, welke nog op 10 Mei gehandhaafd bleef, doch waarna bij gemis van elken steun van de zijde van Indië of China de markt opnieuw reageerde tot 59½ d. en \$1,02 op 12 Mei. Het bericht van den Directeur van de Munt der V. S. op 13 Mei gepubliceerd, dat de Regeering zilver zou koopen tegen \$1,— per oz. 1000 fijn, doch uitsluitend indien aangetoond kon worden, dat het geproduceerd en gefineerd was in de V. S., had niet den gunstigen invloed op de markt, die men daarvan had verwacht. De verklaring van senator Pittman „that the act will not be repealed so long as the present rules of the Senate exist” nam voor dat oogenblik de hier en daar bestaande twijfel omtrent de uitvoering dezer wet geheel weg, terwijl ook het misverstand, dat ontstaan was uit het bericht van den Directeur van de Munt als zoude de Regeering slechts op 1000 fijn gefineerd zilver tegen \$1,— geneigd zijn te koopen, uit den weg werd geruimd door de mededeeling, dat ook de gewone baren van lager gehalte hiervoor in aanmerking kwamen, waarvan de inkoop plaats zou hebben naar den maatstaf van \$1,— per oz. 1000 fijn, echter onder aftrek der gebruikelijke affinagekosten. Hiermede staat dus vast, dat, tenzij de zilvernotering boven \$1,— per oz. blijft, de zilverproductie der V. S. voorloopig niet tot vermeerdering der beschikbare wereldvoorraden zal bijdragen. De jaarlijksche productie, berekend op gemiddeld 1.800.000 K.G., gesteld tegen den door den Pittman Act gegarandeerden aankoop van ruim 6.438.000 K.G., doet zien, dat de Amerikaanse productie tenminste gedurende de eerstvolgende drie jaren aan de Regeering overgaat. Het is echter duidelijk, dat deze factor, ongetwijfeld van groote beteekenis, hoogstens met betrekking tot de vooruitzichten de zilvermarkt een gunstig aanzien had kunnen geven, doch ook dit was zelfs niet het geval. De tot steeds lageren prijs aan de markt komende partijen zilvermunt deden de stemming al te zeer drukken en daar de eenige directe steun slechts verwacht kon worden van China en Engelsch-Indië, was, zoodra de kooporders van deze zijde eenige onderbreking ondergingen, een nieuwe daling niet te weerhouden. Op 13 Mei daalde de notering dan ook op den door de Regeering gestelden stand van \$1,— en op 14 Mei een fractie lager tot 99½, welke notering 7 werkdagen van kracht bleef, waarmede Londen op 58¼ en 58½ d. naar den stand van den wisselkoers in overeenstemming bleef. Geleidelijk ontwikkelde zich op dezen vasten prijs weder vraag voor Chineesche rekening en de gevoeligheid der markt bleek al reeds dadelijk door een stijging op 4 achtereenvolgende dagen, zoodat op 26 Mei de notering te New York tot 102½ en te Londen tot 59½ opgelopen was. Zoodra echter aan de vraag was voldaan wist de markt zich niet te handhaven en op 29 Mei noteerde New York reeds weder 99½, en Londen 57½ d. Waar derhalve de zilvermarkt in

¹⁾ [Zooals men weet — zie E. S. B. van 28 Juli pag. 645 — is dit disagio inmiddels geheel verdwenen. — Red.]

²⁾ [Zie pag. 476 van dezen jaargang. — Red.]

zoo hooge mate afhankelijk bleek van het Verre Oosten, was de stand van de Chineesche en Indische wisselkoersen van meer dan gewoon belang. De Hongkong dollar en de Shanghai tael, die in het begin van het kwartaal 5 sh. en 7 sh. 4 d. noteerden, gaven een getrouwe weerspiegeling te zien van de prijsbewegingen van het zilver en liepen terug tot resp. 4 sh. 3 d. en 5 sh. 9 d. op eind Mei. De Indische wisselkoers liep terug van 2 sh. 3½ d. aan het begin van het kwartaal tot 2 sh. 1 d. op 30 Mei. De buitengewoon hooge prijzen, die het Verre Oosten voor de geëxporteerde goederen gedurende de oorlogsjaren heeft kunnen maken, zijn aanmerkelijk gedaald en zoowel de in de V. S. gevoerde geldpolitiek als de sterk verminderde consumptie als gevolg van den uiterst critieken financieelen en economischen toestand van verschillende landen, doen den export, waartegen tot dusverre fabelachtige hoeveelheden zilver werden geëxporteerd, bemoeilijken en de valuta terugloopen. Onder den invloed van deze overwegingen en aangemoedigd door het talmen der Amerikaansche Regeering om, niettegenstaande de bij herhaling uitgesproken bereidverklaring, met den aankoop van zilver een aanvang te maken, deed de baisse speculatie te Londen met belangrijke blanco verkoopen dermate de markt verzwakken, dat een daling tot resp. 54½ d., 48½ d. en 45½ d. op 7, 8 en 9 Juni kon plaats hebben. In het vorige kwartaal wezen wij er reeds op, dat wegens den grooten toevoer van muntzilver de Londensche markt zich weder onafhankelijk van New York had weten te maken, op dit oogenblik echter, nu een daling van dergelijken omvang op het reeds sterk teruggelopen koerspeil, van Londen uitging, werd het zelfs de vraag of New York nog onafhankelijk van Londen zou zijn. De noteering te New York wist zich echter reeds op 7 Juni, derhalve den eersten dag, waarop herleiding van de Londensche noteering belangrijk beneden den aankoop prijs van de Regeering bleef, niet te handhaven en liep in overeenstemming met Londen terug tot 94¼ c., waarop een verdere daling volgde tot 84 c. en 81 c. op 8 en 9 Juni. De strijd tusschen Londen en New York, waarop wij reeds vroeger wezen, en die thans meer dan ooit de tegenstrijdigheid der belangen als producent en consument demonstreerde is ditmaal ten gunste van Londen beslist en dientengevolge heeft de Londensche zilvermarkt weder de leiding. De markt verkeerde in een zeer nerveuze stemming, waardoor koersschommelingen van buitengewonen omvang binnen een kort tijdsverloop mogelijk werden. Het krachtig herstel, dat op 10 en 11 Juni volgde en de noteeringen bracht op resp. 48½ d. en 51¼ d. te Londen en 87 c. en 92 c. te New York, ging op 14 Juni tengevolge van een daling op dien dag van 5½ d. weder geheel verloren. Op 15 Juni bereikte Londen weder den laagsten stand sinds 21 Maart 1918 op 44 d., waardoor de noteering derhalve tot op minder dan de helft van den stand van 11 Febr., toen 89½ d. bereikt werd, teruggeloopt was. Van deze fenomenale daling komt 9¼ d. op rekening van de verbetering in den sterlingkoers van \$ 3,35½ op 11 Febr., tot \$ 3,93 op 15 Juni en 36½ d. als gevolg van de ingetreden depressie op de zilvermarkt. Het is licht te begrijpen, dat een dergelijke plotselinge daling een groote beweging vooral onder de producenten der Vereenigde Staten veroorzaakte. De onrust omtrent de door de Regeering aan te nemen houding inzake de uitvoering van de Pittman Act, die in weerwil van alle geruststellende verklaringen nog steeds niet geweken was, nam in hooge mate toe; toen de marktprijs reeds tot 19 c. beneden den dollarprijs was gedaald.

De secretaris van de schatkist, daartoe aangezocht, herhaalde de door andere autoriteiten reeds afgelegde verklaring, dat onder de bekende condities al het aangeboden zilver tot een totaal van 207.000.000 oz. door de Regeering zou worden overgenomen. Bovendien werd bepaald met het oog op de gebleken moeilijkheid om het zilver in de smelterijen en affineerinstellingen bevindende zilver van binnenlandschen oorsprong te onderscheiden van de van buitenlandsche markten betrokken partijen, dat, aangezien gemiddeld 4 maanden verlopen tusschen het tijdstip waarop het zilver als erts door de smelt- en affinage-inrichtingen in ontvangst wordt genomen en het als verhandelbaar zilver op de markt gebracht wordt, al het zilver, dat sinds 17 Januari j.l. (4 maanden na den datum waarop de noteering voor het eerst wordt gerekend onder den dollarkoers te zijn gedaald, eigenlijk 12 Mei) door genoemde inrichtingen is gekocht, voor verkoop aan de Regeering in aanmerking komt, waaronder tevens begrepen mag zijn het in dien tijd van buitenlandsche markten betrokken zilver, echter met dien verstande, dat de ten verkoop aan te bieden hoeveelheid, de in bedoeld tijdsverloop totaal gefineerde hoeveelheid binnenlandsch zilver niet te boven mag gaan. Op 17

Juni werd op deze ruimere opvattingen der Pittman Act de aankoop opengesteld aan het Essaybureau te New York en aan de kantoren van de Munt te Philadelphia, San Francisco en Denver, terwijl hoeveelheden boven 10.000 oz. aan den Directeur van de Munt te Washington geleverd konden worden. Het samenvallen van de thans verkregen zekerheid omtrent de houding der Amerikaansche regeering inzake den aankoop van zilver en hernieuwde vraag voor China deed op 17 Juni een gevoelige stijging intreden tot 49½ d. te Londen en 90 c. te New York.

Sindsdien bleef een vaste stemming waarneembaar, waarbij baisse-dekkingen nieuwen steun aan de markt verleenden, zoodat met lichte schommelingen op 28 Juni de noteering weder tot 53 d. en 93 c. gestegen was. Een daarna ingetreden lichte reactie deed het kwartaal sluiten op 52 d. te Londen en 91 c. te New York.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De Poolsche kwestie; de verhooging der spoorwegtarieven; de petroleumpolitiek; de wereldtonnemaat op 30 Juni j.l.; internationale samenwerking der banken.

Onze Londensche Correspondent schrijft ons dd. 30 Juli:

There is still no settlement of the Polish problem, and the anxiety, which is reflected in the fall in the exchange rates, in the best commentary possible on the economic consequences of a renewed state of war. Meanwhile, certain sections of the press and of public opinion are playing with fire. The Minister for War does not find it inconsistent with his constitutional position as a Minister of the Crown to publish a provocative article, at the height of the crisis, in the Northcliffe „Evening News”, and even those of the papers of the Right, which deem a conference not completely inadvisable, cannot find it worth their while to moderate their tone of personal insult in speaking of the members of the Soviet Government. It is useless to deny that a considerable section of public opinion would welcome a war, which they think would speedily sweep the Soviet away, and that would, as they think, settle the Eastern Question once and for all. M. Krassin is to arrive to-morrow, and perhaps this will ease the situation. But it is as well to be prepared for the worst.

This week has seen the end of the almost interminable disputes connected with the Finance Act, which has now passed its third reading in the House of Commons. The Chancellor's speech fully bore out the point on which I have insisted at some length in past letters — that no change on a large scale is possible so long as the policy of the country remains what it is. It is true that the Government is giving up the fatal policy of subsidising industries in order to keep down prices, but the other main cause of high taxation, the international commitments of the Government, will continue to eat up money so long as the attitude of people in general coincides with the Chancellor's opinion that „if they wanted to make large reductions they could make them by abandoning the natural responsibilities incumbent on us as a great nation, by shirking our responsibilities everywhere, and hoping that in obscurity we might be left alone and might be able to realise economy. But that would be an ignoble policy, and he did not believe they could purchase security and economy at that price.” In other words; so long as our international obligations are to remain what they now are, it is idle to look for reduced taxation. Since the Chancellor agrees with those who desire to avoid the stigma of pursuing an ignoble policy, it is clear that he entertains little hope of any striking economies in the near future, apart from the reduction in the subsidies, a reduction which will certainly not make the labour situation any easier.

The question of Poland has certainly occupied a smaller portion of public attention than the question of railway rates in the past week. That

a revision of the fares was imminent, has long been common knowledge. In a recent return (Cmd. 815), it was shown that the results of the working of the railways of the United Kingdom for the year ending March 31, 1920 was as follows:

Railway Receipts in Great Britain from	
Passenger and Goods Traffic	£ 194.370.085
Deduct expenses of collection and delivery..	„ 10.817.587
	£ 183.552.498
Miscellaneous Revenue	„ 2.016.015
Total Railway receipts	£ 185.568.513
Railway Expenditure	„ 177.980.766
Net receipts	£ 7.587.747
Other losses	„ 426.527
Total net receipts	£ 7.161.220

The amount required to pay the net receipts of 1913 is £ 45.659.000: to which there must be added the amount of £ 1.016.000 for new interest, all of which falls on the Government, unless the railways raise it by economies or greater receipts. The net liability on the Exchequer was thus, in the last financial year, £ 39.513.780, to which must be added the sum of £ 1.835.750 in respect of Irish railways. This year, in consequence of the award of the National Wages Board, the higher cost of materials and especially coal, the Ministry of Transport estimates that there would be a net loss on the working of the railways of about £ 5.500.000 which must be added to the guaranteed net receipts of 1913, amounting, if one includes Ireland, to £ 54.500.000. As the financial year is already one third gone, if the loss accruing otherwise to the Exchequer is to be made up, it is obvious that a higher increase is necessary the longer the date of increase in the fares is delayed. Hence the outcry when the Government proposed to make the date at which passenger fares are to go up August 1 is really quite unjustified, if one takes anything more than a superficial view of the question: from the economic standpoint, the increase of passenger traffic in August is a fitting occasion to make up for lost time in getting the railways on a sound footing again. The final decision as to the actual increases was taken this week: the Rates Advisory Committee's Report was accepted by the Government and the new rates come into force on the 6 August, with the exception of the new rates for workmen's trains, the date of increase in this case being September 1. Ordinary fares are increased by 16% pCt. on present basis, so that the new fares will be 75 pCt. higher than the prewar fares: season tickets will be 50 pCt. higher on the fares before May, 1918, with certain concessions to those whose earnings are below 18/- per week: the maximum increase which will be allowed in the case of workmen's fares will be 200 pCt. on the prewar fare. It is natural that this last increase should arouse great resentment among the workers, but they overlook that their wages have risen considerably, whilst these fares have not so far risen at all. The question was debated in the House of Commons last night, when the rises were supported by the leader of the Railwaymen, on the ground that the public was putting up with great rises in other directions, and that the wages of railwaymen were so low before the war that even a considerable rise in their case did not deserve to be made the basis of complaint. With this further rise in fares, another step is taken in getting the country to realise the fictitious nature of the prosperity it has been enjoying.

The danger of a coal strike is made very much more probable by the refusal of the Government to accede to the request of the Miners' Federation for a reduction in the price of coal and a rise of wages. Ever since the price of coal was raised last May, the miners have argued that the rise was unnecessary, and that if the employers were to be allowed to profiteer, they were entitled to share in the booty. Since the price of coal is controlled inside the

country, the profits are made in the sale of coal abroad, and as the Excess Profits Duty absorbs 60 pCt. of the surplus, the present system is in effect taxation of the foreigner. The new proposals of the miners would in effect divert this foreign taxation from the Exchequer to the consumer in the shape of reduced prices and to himself in the shape of higher wages. The consumer would not gain much in the long run, as the state would require to raise the amount in some other way: the miner would gain only if the new taxation was in no way levied on him. The President of the Board of Trade, Sir Robert Horne, who is one of the few men who have gained and deserved to gain a great reputation in an exceedingly short time, gave an uncompromising refusal to the miners' deputation. The miners wages had risen by at least as much as the cost of living, even if their cash wages alone were considered: in reality the rise was greater, since they obtained coal free and consequently were better off to that extent than the rest of the population. Sir Robert pointed to the revival of foreign competition, instancing Germany, which was probably a weak point in his argument. But he was right in saying that he could not agree that the coal trade should be the only great industry not contributing to the excess profits duty. This refusal to raise wages will add fuel to the fires which the new coal mines bill has kindled.

We may expect new trouble over the rise in prices which the rise in freights will bring with it. If the Government and the Wages Boards are to pursue the line of argument that the position of industry is such that no higher wages can be paid, whilst prices continue to rise, renewed agitation is inevitable. From the economic point of view it is no doubt desirable that the workers should realise that there must be a limit to the process of chasing one's tail, but they will naturally retort that a country which can contemplate a new war cannot be in the parlous state represented by the economists.

There have been two important events as regards the oil policy of this country this week: the first the Agreement with France, the second the speech of Mr. Kellaway, the Minister in Charge of Petroleum Affairs. Owing to absence from town, I have only seen a truncated report of the Anglo-French agreement, which seems to cover the whole of the possible sources of oil-supply outside America. So far as Mesopotamia is concerned, the proportions of the supply to be controlled by France and this country are 18 pCt. and 62 pCt. respectively, the native Government to participate to the extent of one-fifth. In the French colonies the French government will give facilities to Franco-British groups, provided that such groups are at least 67 per cent French. The British Government will give reciprocal rights in the British Crown Colonies. So far as the other oil fields are concerned, the two Governments seem to promise each other mutual support, an arrangement which is rather sharply handled by the „Manchester Guardian Commercial Weekly“. I hope to return to this subject later. The speech of Mr. Kellaway dealt with the question of direct exploitation of the Mesopotamian oilfields by the Government, which was rejected by him, and the oil production in the United Kingdom, in the possibility of which he stated his belief: The Hardstoft well was now producing a ton a day. Lord Cowdray, at the luncheon at which this speech was made, also made an important speech, announcing that though he was a free-trader, he did not think the open door would be applicable to oil production.

Last week I gave Lloyd's Figures of new construction. There are now available the statistics of the world's shipping as on June 30. As compared with June 30, 1914 there is an increase of 8½ million tons of shipping: the respective figures being, in

round numbers, 53.9 million tons as compared to 45.4 million tons. The distribution of this tonnage has of course changed very much in consequence of the war and the terms of the peace treaties. The tonnage of the United Kingdom has fallen by 781.000 tons, that of Germany by 4.716.000 tons. On the other hand, the sea-going tonnage of the United States has increased by no less than 10.379.000 tons, so that the present tonnage of the States is more than two and a half times that of Germany in 1914. French tonnage has increased by 1.041.000 tons; that of Japan by 1.288.000 tons, that of your own country by 301.000 tons, the Italian by 688.000 tons. The tables published include a very interesting attempt to work out what would have been the situation had no war occurred, and a comparison of this table with the actual position. Taking steel seagoing steamers only, the Register estimates that had there been no war, there would have been owned in 1920 the following tonnage:

United Kingdom	21.420.000 tons.
United States	2.155.000 "
Germany	6.478.000 "
Other Countries	21.050.000 "
Total....	51.103.000 tons.

Making the necessary allowances for some of the unallotted tonnage, the present amounts are:

United Kingdom	18.500.000 tons.
United States	10.992.000 "
Germany	375.000 "
Other Countries	17.720.000 "
Total....	47.587.000 tons.

Some further international banking arrangements are reported this week. The Overseas Bank, which was founded a short time ago by a consortium of banks as an answer to the steady expansion of some of the large concerns, is to be represented in Belgium by the Banque de Bruxelles: the same bank a short time ago obtained representation in Poland; the Overseas Bank at the same time will represent the Banque de Bruxelles in London. There has recently been a distinct revival in the opening of London branches, the latest arrival being the Bank of Nova Scotia, the second oldest bank in Canada, with assets of \$ 230.000.000. The tendency for a greater interest in foreign banking which is being shown by the great joint stock banks (some of the largest have recently been instrumental in the founding of the P. & O. Bank) is one of the factors which is certainly aiding London against its new rival in the United States.

The Floating Debt is £ 1.271.699.000 as compared to £ 1.279.231.000 a week ago: Advances by the Bank of England have fallen off by £ 7.500.000, and the advances by Government Departments by £ 300.000. Treasury Bills have risen from £ 1.066.090.000 to £ 1.066.358.000.

The Bank Return shows the following movements:

Public Deposits	£ 1.410.764 down.
Other deposits	" 943.692 down.
Government Securities	" 3.324.000 up.
Other Securities	" 4.600.187 down.
Note Circulation	" 1.270.370 up.
Reserve	" 1.040.065 down.
Coin and Bullion	" 230.305 up.
Reserve ratio 12¼ pCt. being a decline of ½ pCt. from last week.	

The Currency Note Return shows that the total of notes outstanding has risen by £ 1.384.232 to a total of £ 355.065.691. The Bank of England notes held in reserve have only increased by £ 200.000 consequently the fiduciary issue has increased by £ 1.184.232 leaving the margin between the legal limit and the actual issue at £ 11.934.309. The figure of notes called in but not yet cancelled, introduced for the first time last week, is now £ 6.845.830. The ratio remains at 13.23 pCt.

Rectificatie. In No. 239 pag. 653 laatste

regel en pag. 654 eerste vier regels te lezen: the result of which is to give the Government power to abrogate the National Board and the committees under it, if the miners do not elect their representatives to these committees within twelve months after the passing of the act.

AANTEKENING.

Nieuwe wegen voor de Japansche scheepvaart. — De Japansche scheepvaart verkeert in een staat van overgang. Wij ontleenen hieromtrent het volgende aan een recent nummer van het „Board of Trade Journal”. De „boom”, onverwachts herleefd in 1919, is geëindigd en eigenaars trachten zich aan de nieuwe omstandigheden aan te passen.

De Zuid-zeeën trekken de volle belangstelling en vermeldenswaard is het bericht, dat de Japansche Regeering van plan is subsidie te verleen voor een lijn van Java naar Singapore en Bangkok, overwegende, dat de politiek van subsidiëering alleen van lijnen Japan als punt van uitgang hebbend, onvoldoende is om de ontwikkeling van de scheepvaart te bevorderen, die ook op andere routes moet kunnen concurreeren of aanzienlijke vermindering zou moeten ondergaan.

De „War-Time Shipping Control” legde de zaken neer op den 28sten Juni. Een „Shipping Investigation Committee” kwam er voor in de plaats. Sinds het sluiten van den wapenstilstand bestond de scheepvaartwet eigenlijk alleen in naam en verkooping en charters aan buitenlanders werden toegestaan.

De geleidelijke uitbreiding van de Osaka Shosen Kaisha verdient vermelding. Zij vermeerderde haar tonnemaat van zeeschepen, in Juli 1914 50.000 tons bedragende, tot 218.000 tons in September 1919 en bezit een uitgebreid monopolie van den kusthandel in de binnenzeeën. Zij breidde haar kapitaal uit van 50.000.000 yen tot 100.000.000 yen in Februari en maakte plannen voor een snellen bouw van 200.000 ton nieuwe scheepsruimte, hopen de gedurende dit jaar nog van stapel te doen loopen 120.000 ton. Verder wordt vermeld, dat de maatschappij bij Engelsche scheepsbouwers twee vrachtbooten, metende 12.000 ton, heeft besteld voor levering in het begin van 1921. Zij is van plan voor haar Hongkong—Kaapstad—Buenos Aires route van een subsidie gebruik te maken en 11 schepen in de vaart te brengen op de Pudget Sond-lijn zonder subsidie, daarbij er speciale aandacht aan schenkende deze in te richten voor het vervoeren van emigranten.

De Toyo Kisen Kaisha heeft verklaard, thans te zijn tegen het instellen van nieuwe groote passagierslijnen op den Trans—Pacific dienst, echter dient haar voor-nemen naar Singapore—San Francisco dienst uit te breiden tot Indië met interesse worden gadeslagen.

De Nippon Yusen Kaisha is van plan haar Japan—Hamburg dienst regelmatig Java (Soerabaja) te laten aandoen. Zij is eveneens van plan in het leven te roepen een maandelijkschen dienst rond de wereld via Hongkong, Colombo, Genua, Marseille, New York, Panama. Aan den anderen kant zijn de niet-gesubsidieerde extra dienst naar Londen en de geregelde emigratie-dienst naar Zuid-Amerika gestaakt.

De maatschappij laat een groot aantal nieuwe schepen bouwen; twee ervan zullen gebouwd worden in het Vereenigd Koninkrijk, daar er een tekort aan materialen in Japan is en de werven overvoerd zijn met bestellingen. Het is echter ook twijfelachtig of Japansche werven vlug schepen van het bestelde type tot een concurreerenden prijs kunnen afleveren.

De Kokusai Kisen Kaisha maakte een winst van 9.525.000 yen gedurende het tijdvak van 1 Augustus (de datum van oprichting) en 31 December a.p. Er werd geen dividend uitgekeerd. Integendeel de maatschappij wil 33.000.000 yen leenen van hare bankiers ter afbetaling van den koopprijs van haar schepen.

Genoemde maatschappij is van plan eigen schepen in exploitatie te brengen, inplaats van te charteren. Zij heeft het voornemen haar vloot uit te breiden van 500.000 ton tot 1.000.000 ton, om met de eene helft der toegevoegde tonnemaat passagiers te vervoeren en vrachten met de andere helft. De bedoeling is Amerikaansche concurrentie op de Zuidzee tegen te werken.

Gedurende den oorlog veroorzaakte de vraag naar Japansche goederen in Zuid-Amerika een groote stijging in vrachtprijzen op dat werelddeel.

Het ministerie van verkeerswezen zal 1.038.863 yen aanvragen voor de subsidie van den Zuid-Amerika dienst voor 1920, te voegen bij de reeds toegewezen 262.880 yen, en 1.366.202 yen voor denzelfden dienst voor het jaar 1921, te voegen bij de reeds toegewezen 246.819 yen.

De Singapore—Java—Bangkok Lijn van de Osaka Shosen Kaisha zal subsidie verkrijgen. Dit is een nieuwe afwijking, daar de Japansche Regeering tot nu toe slechts lijnen gesubsidieerd heeft, welke Japansche havens tot hun punt van uitgang hebben.

De subsidies voor de Europeesche diensten van de Nippon Yusen Kaisha en de Osaka Shosen Kaisha vervallen niet voor het einde van het loopende jaar, maar tenzij nog een wetsontwerp wordt ingediend in de tegenwoordige zitting van de Volksvertegenwoordiging, zullen de volgende diensten geen subsidie verkrijgen: De Nisshin Kisen Kaisha's dienst naar de Chineesche kust, en de Nippon Yusen Kaisha's Kaisha's Tsjemulpo—Japan dienst. Van de volgende lijnen wordt verwacht, dat de bestaande subsidies verlengd zullen worden door de Volksvertegenwoordiging n.l. van die lijnen op de Zuid-zeeën, op Shanghai, Noord-China, Dairen, Sachalin en van de kustlijnen.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Journal de la Société de Statistique de Paris. — Paris, Juni 1920.

R. *Chamereuil*, De la capacité de travail de l'ouvrier et de ses modifications d'après la statistique de la jurisprudence; J. *Girard*, Essai de constitution de fiches critériométriques de systèmes d'assurances sociales; G. *Rouilleau*, Chronique des banques et des questions monétaires.

Journal of the Institute of Bankers. — Londen, Mei 1920.

A. K. *George*, Debentures; J. *Brunton*, Notes on the borrowing powers of various corporate bodies.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 Juni 1920.

Prof. Mr. Dr. A. *Heringa*, Verkeer en verkeerspolitiek; Prof. Dr. H. *Blink*, De stad Groningen als economisch centrum in verband met haar economisch milieu in het verleden en heden (met kaart); In Memoriam: Dr. E. B. *Kielstra*.

Tijdschrift van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap. — Amsterdam, Mei 1920.

P. M. *van Bosse*, De Kloet en de Mte Gelée. — Eigenaardige uitingen van vulkanisme bij eenige vulkanen in Ned. Indië; W. H. D. *de Iongh*, Het ontginnen van steenzout te Boekelo, Overijsel; Dr. H. J. *Lulofs*, Taprobane's verrijzing op de oude wereldkaart I; W. O. J. *Nieuwenkamp*, Soemba-weefsels; F. J. P. *Sachse*, Ontwikkelingsmogelijkheden van het eiland Ceram.

Technik und Wirtschaft. — Berlijn, April 1920.

Symphor, Wasserwirtschaft und Verfassung; Schumacher, Allgemeine Arbeitspflicht; Winkler, Internationale Techniker-Kongresse; W. *Schrader*, Welchen Wert hat ein sachverständiger Berater für den Bauherrn? K. *Radunz*, Technik und Nationalökonomie; Schulz, Nickel und Härtmetalle in der Kriegswirtschaft.

MAANDCIJFERS.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Juni 1920		Juni 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald:				
in contanten.	104500	f 11.733.769	85115	f 10.581.009
door overschrijving 1).	57096	„ 133.621.116	40482	„ 53.363.529
Particuliere rekeninghoud.	8360 2)	„ 26.124.790	5097 2)	„ 15.762.424
Saldo te goed part. rek. u ^o .	—	„ 5.623.676	—	„ 4.611.643

1) Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentendiensten, zijnde pl.m. f 68.156.560,28 in de maand Juni 1920 en pl.m. f 94.350.012,— in de maand Juni 1919. 2) Aantal.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Juni 1919		Juni 1920	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeninghouders op u ^o .	16.487	—	26.324	—
Aantal rekeningen op u ^o	17.070	—	27.070	—
Stortingen	78.553	36.209.268	139.041	60.817.686
Overschrijvingen	45.888	81.682.613	81.011	132.440.644
Afschrijvingen	47.704	22.826.180	70.343	37.071.419
Totaal tegoed rekeninghouders op u ^o .	—	110.226.991	—	207.345.881

EMISSIES IN JULI 1920.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen f 9.216.250,— zijnde:

Groningen f 2.990.000,— 6 % obl. a 100 %.

Nijmegen f 1.000.000,— 6 % obl. a 99 1/2 %.

Arnhem f 4.000.000,— 6 % obl. a 99 %.

Haarlemmermeer f 1.300.000,— 6 % obl. a 97 1/2 %.

Bank- en Crediet-instellingen „ 4.080.000,— zijnde:

N.V. Bankierskantoor Furnée & Co. f 600.000,— aand. a 105 %.

N.V. E. Philips & Co's Bank f 250.000,— aand. a 110 %.

Unie Bank voor Nederl. en Koloniën f 2.000.000,— aand. a 107 %.

N.V. Loopyt's Bank f 500.000,— aand. a 110 %.

Nederlandsche Coöperatieve Spaar- en Credietbank van Ambtenaren en Beambten f 500.000,— 6 % obl. a 97 %.

Industrieelle Ondernemingen „ 23.652.000,— zijnde:

N.V. De Lever's Zeep Maatschappij f 20.000.000,— 7 % obl. a 100 %.

Nederl. Kabelfabriek f 1.250.000,— aand. a 110 %.

N. V. „Vereenigde Nederl. Kleermakerijen” v/h. Gebr. Ibelings f 200.000,— aand. a 115 % f 200.000,— 6 % cum. pref. winstd. aand. a 100 %.

N. V. Nederl. Fabriek van Bronswerken v/h. Becht & Dyserinck f 600.000,— aand. a 105 %.

N.V. „IJselwerf” Scheepsbouwmaatschappij en Machinefabriek f 550.000,— aand. a 105 %.

N.V. Timmer-Motoren en Werktuigenfabriek v/h. Timmer, van Wijck & Co. f 100.000,— aand. a 110 %.

Transporteeren f 36.948.250,—

Transport.. f	36.948.250,—
N.V. Lobitsche Scheepsbouw-Maatschappij v/h. Gebrs. Bodewes f 500.000,— 8% cum. pref. winstd. aand. à 106 %.	
Cultuurondernemingen, Handelsverenigingen en Handelsvenn.	19.277.900,—
zijnde:	
Handelsvereniging „Amsterdam” f 2.500.000,— aand. à 100 %.	
Suikeronderneming „Poerworedjo” f 500.000,— aand. à 200 %.	
N.V. Heijbroek & Co's Handelmaatschappij f 1.000.000,— aand. à 110 %.	
N.V. Houthandel v/h. P. M. & J. Jongeneel f 420.000,— aand. à 117 %.	
Borneo-Sumatra Handel-Maatschappij f 1.500.000,— aand. à 105 %.	
Curacaosche Handel-Maatschappij f 1.000.000,— aand. à 125 %.	
N.V. Suikerfabrieken „Tjeweng-Lestari I. C. f 1.200.000,— aand. à 100 %.	
N.V. van Waveren's Graanhandel f 1.490.000,— aand. à 135 %.	
f 500.000,— 6% cum. pref. winstd. aand. à 100 %.	
Maatschappij „Vianda” f 1.500.000,— aand. à 110, %.	
Wm. H. Müller & Co. f 6.000.000,— 6% cum. pref. winstd. comm. aand. à 100 %.	
Petroleum-Ondernemingen	1.346.000,—
zijnde:	
Gecconsolideerde Hollandsche Petrol. Compagnie f 1.346.000,— aand. à 100 %.	
Rubber-Maatschappijen	2.290.000,—
zijnde:	
Cultuur Maatschappij „Gogo Niti” f 100.000,— aand. à 125 %.	
N.V. Lampoug-Sumatra Rubber-Mij f 450.000,— aand. à 160 %.	
N.V. Rubberfabriek „Vredestein” f 1.500.000,— 6% obl. à 97 %.	
Scheepvaart-Maatschappijen	3.243.500,—
zijnde:	
N.V. Van der Eb & Dresselhuys' Scheepv.-Maatsch. f 2.495.000,— aand. à 130 %.	
Diversen	1.171.000,—
zijnde:	
N.V. Nederl. Fabriek van Hoog- en Laagspanningsapparaten „Hapam” f 325.000,— aand. à 100 %.	
f 250.000,— 7% cum. pref. winstd. aand. à 100 %.	
Nederlandsche Aanneming-Maatschappij v/h. firma H. F. Boersma f 300.000,— aand. à 132 %.	
Zuid-Nederl. Hotel Exploitatie-Maatschappij Heerlen f 200.000,— aand. à 100 %.	
Spoorweg-Maatschappijen	18.845.000,—
zijnde:	
N. V. Deli Spoorweg-Maatschappij f 4.000.000,— 6% schuldpek. à 98 %.	
Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen f 15.000.000,— 6% obl. à 99 1/2 %.	
Totaal	f 83.121.650,—
Totaal der emissies in Januari ..	f 39.609.495,—
Februari ..	26.597.500,—
Maart	7.391.075,—
April	49.459.100,—
Mei	60.699.750,—
Juni	172.508.435,—
Juli	83.121.650,—
Algemeen Totaal	f 439.387.005,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. { Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 19 Mrt. '20
Bk. { Bel. Binn. Eff. 4 1/2 1 Juli '15	Bk. v. Noorw. 6-6 1/2 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 5 1/2 19 Aug. '14	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5 12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië. 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7.4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
31 Juli '20	3 1/8-1/4	4 1/2	6 3/4	4-5/8	—	7-8 1/2
26-31 J. '20	3 1/8-1/4	4-5	6 3/8-3/4	4-5/8	—	7-10
19-24 J. '20	3 1/8-1/4	5 1/2-6	6 1/8	4-5/8	—	6-8
12-17 J. '20	3 1/8-1/4	5 1/2	6 1/8	4-5/8	—	7-11
28 J.-1A. '19	3 1/8-4	3 1/2-4	3 3/8	4-5/8	—	4 3/4-16
29 J.-3A. '18	2 1/2	3 1/2-2 1/2	2 1/2	4-5/8	—	3 1/2-6
20-24 Juli '14	3 1/8-1/4	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 1/4-2 1/4

1) Noteering van 30 Juli 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Gedurende de afgelopen berichtsweek viel op de wisselmarkt wat levendiger handel te constateeren.

De ponden waren aanvankelijk aangeboden en liepen van 11.— tot op 10.88 terug; heden volgde een krachtig herstel tot 10.96 1/2. Dollars bleven zeer gezocht en lokaal was er slechts weinig aanbod (2.88 1/2—2.95).

Voor Markten viel Vrijdag een flink aanbod van Engelse zijde waar te nemen, hetwelk samenviel met aanvankelijke verkooporders voor particuliere rekening; tijdelijk kwam de koers op 6.75. Spoedig herstelde de koers zich, daar deze lage noteering de arbitrage aanleiding gaf flinke bedragen op te nemen, om in Duitschland de hier zoo gezochte dollars, resp. ponden, te koopen. Oostenrijk eerder flauwer.

De Argentijnsche pesos waren ook een enkelen dag tamelijk flauw: pl.m. 113; spoedig trad een verbetering in: slot pl.m. 115.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	Brussel	New York
26 Juli 1920..	10.99	22.45	6.95	1.72 1/2	—	—
27 „ 1920..	10.98	22.60	7.15	1.75	24.12 1/2	2.89 1/4
28 „ 1920..	10.97 1/2	22.50	7.15	1.70	24.10	2.89 1/4
29 „ 1920..	10.92 1/2	22.25	6.95	1.70	23.72 1/2	2.90 3/8
30 „ 1920..	10.88	22.20	6.80	1.70	23.67 1/2	2.93
31 „ 1920..	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	10.87	22.—	6.50	1.60	23.20	2.88
Hoogste „ „ 1)	11.02	24.70	7.30	1.85	24.25	2.94
24 Juli 1920 2)	10.98	21.70	6.35	1.55	23.35	2.89 1/2
16 „ 1920..	11.11	24.—	7.42	1.92	25.47 1/2	2.85
Muntpariteit..	12.10 1/2	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 23 Juli 1920.

Data	Stockholm	Kopenhagen	Christiania	Zwitserland	Spanje	Batavia
26 Juli. 1920.	62.55	46.75	47.25	49.80	45.25	104.— 1/4
27 „ 1920	62.40	46.65	47.25	49.65	45.50	104.— 1/4
28 „ 1920	62.25	46.75	47.—	49.60	45.25	104.— 1/4
29 „ 1920	61.90	46.50	47.—	49.60	45.—	104.— 1/4
30 „ 1920	61.65	46.80	46.40	49.75	45.—	104.— 1/4
31 „ 1920	—	—	—	—	45.—	104.— 1/4
Laagste d. w. 1)	61.50	45.60	46.20	49.50	44.75	104.—
Hoogste „ „ 1)	62.55	47.—	47.50	49.85	45.75	104.— 1/4
24 Juli 1920	62.60 2)	47.—	47.30 2)	50.— 2)	45.50	104.— 1/4
16 „ 1920	63.35	47.60	48.—	50.60	45.50 3)	104.— 1/4 3)
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.
2) Noteering van 23 Juli 1920. 3) idem van 17 Juli 1920.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 2 Augustus 1920.

De internationale beurzen hebben in de achter ons liggende dagen wel zeer sterk onder den invloed van de vacantiestemming gestaan. Nergens was de omvang der zaken van ook slechts eenige beteekenis en zelfs de berichten van het Poolsch-Russische front vermochten niet de belangstelling te trekken, die in een meer normale periode zonder eenigen twijfel zou zijn opgewekt. Aan den anderen kant heeft het er echter ook wel den schijn van, alsof de krijgsverrichtingen van Russische zijde niet meer hetzelfde élan dragen, als voor enkele weken nog het geval scheen te zijn; er is reeds in goed ingelichte kringen op de mogelijkheid gewezen, dat het voortrukken der Bolsjewieksche troepen meer moet worden toegeschreven aan een min of meer eigenmachtig optreden der zich klaarblijkelijk in Rusland ontwikkelende militaire kaste; de thans minder energiek voortgezette pogingen tot verder oprukken in het Poolse gebied zou er op kunnen wijzen, dat de Regeering deze militaire groepen weder in de hand heeft.

Hoe het zij, de internationale beurzen hebben slechts matige belangstelling voor dit deel van het wereldgebeuren betoond. Zelfs te Berlijn, waar men toch allereerst de gevolgen van een Russischen inval, zoo na aan de Duitsche grenzen, zou ondervinden, is men buitengewoon kalm gebleven. De handel heeft ook hier plaats gevonden binnen enge verhoudingen, alleen was er nog vrij ruim affaire in petroleumwaarden, die gedurende de geheele week het voorwerp van vrij wilde speculatie waren. De oorzaak hiervan moet gevonden worden in een mededeeling van het Roemeensche Ministerie van Handel, waarin wordt uitgesproken, dat de overdracht van Duitsche petroleummaatschappijen in neutrale handen gedurende het tijdvak van Juni 1918 tot December 1918 niet als zoodanig wordt erkend, doch dat dusdanige maatschappijen worden beschouwd als Duitsche bezittingen, die onder de liquidatiewet vallen. Definitief kan deze uitspraak echter nog niet worden genoemd, hoewel er wel eenige onrust door is ontstaan.

Te Londen is de stemming mede buitengewoon kalm gebleven. De sluiting van de beurs op sommige dagen, wegens de normale vacaties, heeft er niet toe bijgedragen het verkeer te verlevendigen. Toch was de tendens veel vertrouwenwekkender, ook in verband met het feit, dat de Iersche kwestie op het oogblik niet meer zoo voortdurend van zich doet spreken.

Te Parijs heeft de halfmaandelijksche afwikkeling van ultimo-posities een zeer vlot verloop gehad, ondanks de betrekkelijke schaarschte aan geld, waarvan de noteering voor parketwaarden opliep tot 6½ pCt. De gemakkelijke liquidatie moet echter ook voor een goed deel worden toegeschreven aan den kleinen omvang der uitstaande posities. Ook te Parijs toch heeft de algemeene stilstand in zaken zich doen gevoelen, waarbij nog is gekomen de ontevredenheid, die in sommige kringen heerscht in verband met de beslissingen, te Spa genomen.

Te New York is de aandacht wel het sterkst gevallen op spoorwegwaarden, hoewel de fluctuaties hier toch niet al te groot zijn geweest. Indien er echter in sommige afdelingen nog iets van beteekenis is omgegaan, moeten spoorwegwaarden wel in de eerste plaats worden gereleveerd. Dit staat in verband met de eerdaags te verwachten definitieve beslissing aangaande de verhooging der tarieven, waardoor het wellicht mogelijk zal worden gemaakt, dat de spoorweg-systemen een zelfstandig bedrijf zullen kunnen uitoefenen, zonder hulp en derhalve ook zonder financieele controle van den Staat.

Te onzent is de markt voor staatsfondsen zeer kalm gebleven, hoewel hier eerder een vastere toon te constateeren is geweest, voornamelijk in verband staande met de ruimere geldmarkt, waar de gelden uit coupon-betalingen en de stortingen op nieuwe emissies langzamerhand weder naar de vrije markt beginnen te vloeien. Bovendien werkt de beperkte zakenomvang de vraag naar geld niet in de hand, met het normale gevolg, dat er eenig meerder animo voor staatsfondsen ontstaat. Hoewel de voordeelige verschillen meestal fractioneel bleven, viel er toch een betere stemming te constateeren.

Voor buitenlandsche soorten is de flauwe houding voor Russen opmerkelijk geweest. Hier ter plaatse is reeds vroeger gereleveerd, dat een zegepraal der Russische legers de kans op schuld-erkenning voortdurend geringer maakt en deze overweging, die langzamerhand meer begint door te dringen, heeft een deprimeerenden invloed op de houders der betrokken fondsen uitgeoefend.

	27 Juli	30 Juli	2 Aug.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch.	85 ¹ / ₁₀	87 ⁹ / ₁₀	85 ³ / ₄	+ ¹ / ₁₀
4½ % " " " 1916	84 ¹ / ₄	83 ¹⁵ / ₁₆	84	- ¹ / ₄
4 % " " " 1916	74 ³ / ₄	75 ¹ / ₂	75 ¹ / ₁₀	+ ⁵ / ₁₀
3½ % " " "	—	—	60 ³ / ₈	—
3 % " " "	51 ³ / ₈	51 ³ / ₈	51 ³ / ₁₀	+ ⁵ / ₁₀
2½ % Cert. N. W. S.	44 ⁹ / ₁₀	44 ³ / ₄	44 ³ / ₈	- ³ / ₁₀
5 % Oost-Indië 1915	90 ⁷ / ₈	90 ¹ / ₄	90 ⁷ / ₈	—
4 % Hongarije Goud	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	7 ¹ / ₂	—
4 % Oostenr. Kronenrente	6	6	6	—
5 % Rusland 1906	13 ³ / ₄	14	14	+ ¹ / ₄
4½ % Iwangorod Dombr...	12 ³ / ₈	13	13	+ ⁵ / ₈
4 % Rusland Cons. 1880	12	13 ¹ / ₄	13 ¹ / ₄	+ ¹ / ₄
4 % Rusl. bij Hope & Co.	14 ³ / ₄	14 ³ / ₄	14 ³ / ₄	—
4 % Servië 1895	17 ¹ / ₈	17 ¹ / ₈	17 ¹ / ₈	—
4½ % China Goud 1898 ..	53 ¹ / ₄	53 ¹ / ₄	53 ¹ / ₄	—
4 % Japan 1899	49 ¹ / ₂	49 ¹ / ₂	49 ¹ / ₂	—
4 % Argentinië Buitent...	50 ¹ / ₈	49 ⁷ / ₈	49 ⁷ / ₈	- ¹ / ₄
5 % Brazilië 1895	54 ³ / ₈	54 ³ / ₈	—	—
5 % " 1913	56 ¹ / ₂	56 ¹ / ₂	—	—

Van de locale afdelingen is de suikermarkt zeer kalm geweest met eerder een tendens tot dalen. Ondanks het erkende suikergebrek over vrijwel de gansche wereld, is het opmerkelijk hoe weinig vlot de afdoeningen van Javasuiker van stapel loopen. In insiders-kringen beweerde men deze week, dat dit moet worden toegeschreven aan druk van Engelsche zijde, waar men tracht door het aanbieden van kleinere posten het algemeen niveau omlaag te schroeven, teneinde zoodoende de grootere posten tot bevredigenden prijs machtig te worden. Indien dit zoo is, heeft het er allen schijn van, dat de manoeuvre niet zal slagen, wijl de V. J. S. P. weigert biedingen onder f 50 per picol zelfs ook maar in overweging te nemen. Toch heeft de schijnbare stroefheid van de suikermarkt velen er toe gebracht hun fondsen tot de thans geldende prijzen aan te bieden, waardoor op sommige dagen een vrij sterke druk op de markt ontstond en het aangeboden materiaal slechts tegen verlaagde prijzen plaatsing heeft kunnen vinden. Tegen het slot der berichtperiode echter is een betere stemming doorgebroken en al ontstond er nog geen omvangrijke vraag; het ontbreken van aanbod was voldoende om de koersen een zeer merkbaaren steun te verschaffen.

Op de petroleumafdeeling is de meeste aandacht niet op het hoofdfonds, doch op aandeelen Geconsolideerde Nederlandsche Petroleum Maatschappij gevallen, toen van diverse kanten werd gewezen op het verschil in prijs tusschen aandeelen Astra Romana (waarvan de Geconsolideerde de „holding-company” is) en aandeelen Geconsolideerde. Dit heeft een vrij sterke prijsdaling gedurende enkele dagen tot gevolg gehad; spoedig echter daalde hier de belangstelling, mede in verband met het bericht, dat de onderhandelingen tot overname van de Orion Petroleum Maatschappij door een Engelsche groep zijn afgebroken.

Rubber- en tabakswaarden bleven beide vrijwel verlaten met eerder reageerende koersen.

Van de industriële soorten dienen hier te worden gereleveerd aandeelen Oliefabrieken Insulinde, welke sterk werden aangeboden in verband met geruchten, dat het uit te keeren dividend niet aan de verwachtingen, in het jongste prospectus uitgesproken, zou voldoen.

	27 Juli	30 Juli	2 Aug.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	180 ³ / ₄	180 ³ / ₈	180 ¹ / ₂	- ¹ / ₄
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	233 ³ / ₄	227 ¹ / ₂	228 ¹ / ₄	- 5 ¹ / ₂
Rotterd. Bankvereniging ..	135 ¹ / ₄	135 ¹ / ₄	135 ¹ / ₄	—
Ainst. Superfosfaatfabriek ..	139 ³ / ₄	139 ³ / ₄	134	- 5 ³ / ₄
Van Berkel's Patent	123 ³ / ₄	124 ³ / ₄	125	+ ¹ / ₄
Insulinde Oliefabriek	187	181	182	- 5
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	99 ⁷ / ₈	99 ¹ / ₄	96 ¹ / ₂	- 3 ³ / ₈ *
Ned. Scheepbouw-Mij	122	123 ¹ / ₂	123 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Philips' Gloeilampenfabriek	899 ¹ / ₂	861	861	- 38 ¹ / ₂
R. S. Stokvis & Zonen	598	600 ¹ / ₂	595	- 3
Vereenigde Blikfabrieken ..	129 ¹ / ₂	129 ¹ / ₂	129 ¹ / ₂	—
Compania Mercantil Argent.	304	300	297	- 7
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	373	360 ¹ / ₂	362	- 11
Handelsver. Amsterdam ..	776 ¹ / ₂	752 ¹ / ₂	758	- 18 ¹ / ₂
Holl. Transatl. Handelsver.	93	97	97	+ 4
Linde Teves & Stokvis	196	199	198	+ 2
VanNierop&Co's Handel-Mij.	187	187 ¹ / ₂	187 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Tels & Co's Handel-Mij	152 ¹ / ₂	155	—	+ 2 ¹ / ₂
Cecons. Holl. Petroleum-Mij.	253 ¹ / ₂	258	256 ¹ / ₂	+ 3
Kon. Petroleum-Mij.	651 ¹ / ₂	642	647	- 4 ¹ / ₂
Orion Petroleum-Mij.	75 ¹ / ₂	73 ¹ / ₂	74 ⁷ / ₈	- ³ / ₈
Steaua Romana Petr.	148	150	150	+ 2

* ex dividend.

	27 Juli	30 Juli	2 Aug.	Rijzing of daling.
Amsterdam-Rubber-Mij.	230 1/2	223	226 1/2	- 4
Nederl.-Rubber-Mij.	126	125 3/4	114	- 12*
Oost-Java-Rubber-Mij.	405 1/4	398	390 1/2	- 15 1/4
Deli-Maatschappij	532 1/2	535	—	+ 2 1/2
Medan-Tabak-Maatschappij.	318 3/4	319 1/2	319 1/2	+ 3/4
Senembah-Maatschappij	570 1/2	570	570	- 1/2

* ex dividend.

De *scheepvaartmarkt* daarentegen is bij voortduring flauw gestemd gebleven. In sommige fondsen, als Holland-Amerika Lijn, ontwikkelde zich geen vrije handel, doch vonden koopers en verkopers elkaar tot één prijs, welke echter meestal iederen volgende dag lager was. De overige aandelen werden in de vrije markt verhandeld, waarbij de prijzen in den aanvang eenigszins stabiel bleven, doch tegen het einde verder reageerden, toen de ongunstige berichten omtrent de wereldvrachtenmarkt aanhielden.

	27 Juli	30 Juli	2 Aug.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	390	377	383	- 7
" " „gem.eig.	369	369	368	- 1
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	220	225	225	+ 5
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	151 1/4	151 1/4	—	—
Hollandsche Stoomboot-Mij.	171	173 3/4	173 3/4	+ 2 3/4
Java-China-Japan-Lijn	254	250	250	- 4
Kon. Hollandsche Lloyd ..	160 1/2	156 1/4	152 1/2	- 8
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	202	202	196	- 6
Kon. Paketvaart Mij.	196 3/4	198	198 3/4	+ 2
Maatschappij Zeevaart	249	249	249	—
Nederl. Scheepvaart-Unie..	237 1/4	231 1/4	228 1/4	- 9
Nievelt Goudriaan	498	500	495	- 3
Rotterdamsche Lloyd	234 1/2	230	227	- 7 1/2
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	263	263	263	—
" " „Nederland” ..	280 1/2	278	273	- 7 1/2
" " „Noordzee” ..	108 1/4	110 1/2	110	+ 1 3/4
" " „Oostzee”	244 1/2	244 1/2	244 1/2	—

De *Amerikaansche afdeeling* was levendiger dan langen tijd het geval is geweest. Niet alleen waren het hier de berichten uit Wallstreet, speciaal ten aanzien van spoorwegwaarden, die een grooter animo te voorschijn hebben geroepen, doch meer nog gold de overweging, dat de voortdurende stijging van de dollar-valuta een aankoop van Amerikaansche waarden meer en meer aantrekkelijk doet schijnen. Zoo kwam het ook, dat vaak de lichtere Amerikaansche shares boven New Yorksche pariteit werden verhandeld, waardoor natuurlijk wel het voordeel van den wisselkoers voor het moment geheel wegviel, doch welk feit vaak reeds den volgende dag door een hernieuwde rijzing van den dollar werd genivelleerd. De markt sluit voor deze afdeeling dan ook in zeer vaste houding.

	27 Juli	30 Juli	2 Aug.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	153 1/16	155	156	+ 2 15/16
Anaconda Copper	128 1/2	127 3/4	126 1/2	- 2
Un. States Steel Corp.	104 1/4	105 5/16	104 1/2	+ 1/4
Atchison Topeka	90 3/4	91	92 1/4	+ 1 1/2
Southern Pacific	104 7/8	105 3/4	106	+ 1 1/8
Union Pacific	130 1/2	132 1/2	133 3/8	+ 3 1/8
Int. Merc. Marine orig. Com.	34 3/8	34	33 1/4	- 1 1/8
" " " " prefs.	102 3/4	102 3/4	102 3/4	—

De *geldmarkt* werd, zooals reeds gereleveerd, veel ruimer; prolongatie reageerde van 6 tot 4 pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

3 Augustus 1920.

De prijs van tarwe is in de afgelopen week in Amerika sensationeel teruggelopen. De oogstberichten aldaar zijn in contrast met die in Europa, want het weer is vooral in West-Europa zeer ongunstig geweest. Vooral in Engeland heeft de oogst veel geleden en ook hier en in een gedeelte van Duitschland zijn de vooruitzichten aanzienlijk achteruitgegaan. Een groot gedeelte zoowel van de rogge als van de tarwe zal zeer nat geoogst worden, terwijl ook de haver ernstig geleden heeft.

Zooals gezegd, zijn evenwel de berichten van Noord-Amerika uitstekend en onder den invloed van een algemeen optimisme worden de ramingen bijna dagelijks verhoogd. Het gevolg is, dat men nu een totaal voor export beschikbare hoeveelheid raamt, die aanmerkelijk hooger is dan verleden jaar. De prijs van de termijnmarkt te Chicago is 40 à 50 cent gevallen; aan het slot was de stemming iets beter. Het contrast met verleden jaar is wel merkwaardig; toen was er ook een ontzaglijke groote oogst, die op de markt kwam, maar de regering, die een minimumprijs gegarandeerd had, verhinderde natuurlijk, dat de prijzen aanmerkelijk terugliepen en al spoedig ging de markt op om niet meer terug te gaan, dank zij de goede vraag van Europa.

De berichten uit Plata, zoowel als uit Indië en Australië, blijven gunstig, terwijl er bovendien gewag gemaakt wordt van mogelijke verscheppingen van tarwe uit Ukraine; althans Italiaansche schepen zouden aldaar op het oogenblik bezig zijn graan te laden.

Het spreekt vanzelf, dat de prijzen in Europa ook aanmerkelijk zijn teruggelopen; bovendien is de kooplust met deze sterk teruglopende markt verminderd, doch ongetwijfeld zal men regelmatig moeten voortgaan met aankopen.

Het vochtige weer in Europa brengt de waarschijnlijkheid van meer voergraan met zich en tengevolge hiervan, zijn de voer-artikelen, en in de eerste plaats mais, zeer gedrukt.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Dec.	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Aug.	Mais Aug.	Lijnzaad Aug.
31 Juli '20	211 1/2	133	69	23,70	8,80	24,35
24 " '20	255	153	88 1/2	25,50 ³⁾	9,70	24,80
31 Juli '19	226	199	78	19,10 ⁴⁾	10,85	41,00 ⁴⁾
31 Juli '18	226	153 3/8 ³⁾	77	11,95	5,65	25,10 ⁷⁾
31 Juli '17	274	164 1/8 ⁴⁾	85	18,45 ³⁾	12,50 ³⁾	20,50 ³⁾
20 Juli '14	82	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Juli. ⁴⁾ per Sept.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	2 Aug. 1920	26 Juli 1920	2 Aug. 1919
Tarwe*	33,50	36,—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	28,50	31,—	—
Mais (La Plata)	325,—	365,—	485,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²⁾	460,—	465,—	490,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	25,—	23,50	24,50
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³⁾	215,—	215,—	347,50
Lijnzaad (La Plata) ... ⁴⁾	760,—	750,—	1245,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	26-31 Juli 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. tijdvak 1919	26-31 Juli 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. tijdvak 1919	1920	1919
Tarwe	8.546	275.791	258.044	1.000	93.175	37.834	368.966	295.878
Rogge	5.037	46.228	50.565	380	515	19.953	46.743	70.518
Boekweit	—	2.825	2.829	—	—	—	2.825	2.829
Mais	14.697	192.790	49.187	1.230	29.918	3.618	222.708	52.805
Gerst	—	18.615	116.270	198	918	51.415	19.533	167.685
Haver	—	20.178	145.403	—	—	7.333	20.178	152.736
Lijnzaad	1.275	23.711	12.174	1.760	8.798	12.919	32.509	25.093
Lijnkoek	612	25.974	27.897	—	1.406	200	27.380	28.097
Tarwemeel	406	19.032	192.243	—	—	37.435	19.032	229.678
Andere meelsoorten	15	4.767	140.429	—	100	10.708	4.867	151.137

De prijzen voor maïs zijn in bijna alle markten sterk gedaald; de Noord-Amerikaansche markt voorop, doch ook de Argentijnsche is eenigszins gevolgd. Bovendien blijft de vrachtenmarkt flauw gestemd.

Lijnzaad daarentegen was zeer prijshoudend en vooral voor spoedige aflading was goede attentie in verband met de geringe stoomende voorraad en de verbetering van de vraag voor lijnolie.

Nederland. Ofschoon de handel in tarwe vrij is, vinden er op het oogenblik nog geen afsluitingen plaats. Met Duitsland werden evenwel belangrijke zaken, zoowel in tarwe als rogge, afgesloten, doch ook deze koper retireert zich natuurlijk naarmate de prijzen lager worden.

Onder dringend aanbod loopen de prijzen van maïs dagelijks terug. De vraag was vooral gering voor oude maïs. Voor nieuwe maïs was een aanmerkelijke premie te verkrijgen. Ook in de termijnmarkt vond een sterke prijsdaling plaats, nu en dan met levendige omzetten. Disponibele lijnolie was hier bijna geheel uitverkocht en tengevolge van de groote premie, die voor spoedige levering van lijnolie verkrijgbaar was, werden ook spoedige partijen lijnzaad vlot verkocht. Verscheperen waren voor de latere posities tot billijker prijs aan de markt en ook daarin kwamen zaken tot stand.

SUIKER.

De berichten uit de Europeesche bietsuikerdistricten luiden voortdurend gunstig en beloven een belangrijk beter resultaat dan verleden jaar. Eene uitzondering maakt alleen Rusland, waar incl. Ukraine de laatste oogst, naar verluidt, slechts ongeveer 100.000 tons opgeleverd heeft en de nieuwe aanplant nog minder belooft.

De zichtbare voorraden zijn volgens F. O. Licht:

	1920	1919	1918	
Duitschland 1 Sept. ¹⁾	217.798	290.278	322.991	tons
Oostenrijk 1 „ ¹⁾	230.000*	200.000*	250.000*	„
Frankrijk 1 Apr. . .	90.954	26.216	25.000*	„
Nederland 1 Juli . . .	39.240	41.523	60.766	„
België 1 „	41.695	39.093	69.312	„
Engeland 1 „	465.853	423.173	316.839	„
Totaal Europa	1.085.540	1.020.283	1.044.908	tons
V. S. v. N. A. 8 Juli. .	54.262	97.098	88.830	„
Cuba, alle hav. 17 „ . .	445.000	1.057.567	765.923	„
Totaal	1.584.802	2.174.948	1.888.661	tons

¹⁾ '19/18/17. * Raming.

De markt in Holland is zonder animo en Javasuiker was stoomend en op aflading tot ietwat lagere prijzen te koop.

Op Java waren prijzen voor ditjarige suiker terugge-loopen tot f 54 per picol f.o.b., op welke basis Britsch-Indië belangstelling toonde en wordt thans weder eenige guldens hooger genoteerd. Voor oogst 1921 werd onlangs f 45 eerste kosten voor Superieur geboden, hetgeen door de Trust geweigerd werd, die voorloopig op f 50 blijft houden.

In Amerika is de markt lusteloos. De noteering voor Spot Centr. liep van 16,56 c. terug op 16,30 c., terwijl de noteeringen voor termijnlevering niet veranderden. Nieuwe oogst Cubas worden tot 12 c. f.o.b. aangeboden en Granulated, levering begin van het volgend jaar, is tot 16 c. f.o.b. New York te koop.

De laatste Cubastatistiek luidt:

	1920	1919	1918	
Weekontvangst tot 24 Juli	37.000	41.000	28.680	tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919.	3.327.000	3.492.288	3.042.504	„
Werkende fabrieken	5	10	12	„
WEEKEXPORT. 17—24 Juli.	403.000	50.412	61.523	„
Totaal sedert 1 Jan. 1920	3.210.110	2.412.011	2.235.079	„
Exp. U. K. 1 Jan.—26 Juni	482.756	375.554	541.102	„
„ Frankr. „	52.761	40.500	7.400	„
Totale voorraad op 24 Juli	403.000	1.047.946	722.150	„

NOTEERINGEN.

Data	Amsterd. per loopende maand	Londen				New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per		Amer. Granulated c. f.	
			Juli/Aug.	Sept./Oct.		
		Sh.	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
28 Juli '20	f —	116/-	88/-	92/-	—	16,30
21 „ '20	—	116/-	91/6	91/6	—	16,56
28 Juli '19	—	64/9	53/-	53/-	—	7,28
28 Juli '18	—	64/9	—	—	—	5,92
11 Juli '14	11 ¹³ /32	18/-	—	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 21 Juli 1920.

De markten van Amerikaansche katoen zijn onder den invloed van ongunstige weerberichten en de eenigszins betere handelsvooruitzichten. Prijzen zijn dagelijks gestegen en nu belangrijk hooger dan een week geleden. Men meent, dat door de voortdurende regens in de katoendistricten de schade door de Boll weevil zal toenemen en de vooruitzichten voor den komenden oogst dus zeker niet heel gunstig zijn. Egyptische katoen is ook vrij belangrijk gestegen, hoewel de oogstvooruitzichten gunstig blijven.

Sedert ons laatste bericht is de vraag naar garens verbeterd. Fabrikanten hebben ook weer orders gekregen en zijn dus weer in de markt voor garens. De vraag is dan ook voor alle soorten wat beter en er zijn nog al zaken gedaan, vooral in de medio nummers, in boomen en kettinggarens, terwijl ook voor inslaggarens vrij groote belangstelling bestaat. Ook de exporthandel is beter en er zijn weer zaken gedaan in bundel garens, voor Indië voornamelijk in 40er en 44er enkel en 40er getwijnd. Er is ook meer vraag naar cops voor Holland en ook Frankrijk en Italië vragen naar speciale soorten Egyptische garens. Scandinavië doet niet veel en beperkt zich voornamelijk tot het uitstellen van oude contracten, ook al door den ongunstigen wisselkoers. België verkoopt de grovere nummers ringgaren tot goedkoopere prijzen dan Engeland, terwijl ook de productie in Duitschland toeneemt, hoewel dit grootendeels loonorders betreft. Over het algemeen is de positie van Spinners nog niet veel verbeterd, daar zij de stijging van de katoenprijzen niet hebben kunnen volgen in hunne verkoopprijzen. In Egyptische garens is niet veel gedaan, daar, na de groote daling van eenige weken geleden, koopers niet veel vertrouwen tegenwoordige prijzen hebben.

De verbetering in de doekmarkt heeft zich wel gehandhaafd en prijzen zijn over het algemeen vaster, terwijl ook de stemming gunstig is. Vele fabrikanten, die om orders verlegen waren, zijn nu weder voorzien, waardoor de markt over het algemeen weer wat opgewekter is. In overeenstemming met de vaste garenprijzen, blijven prijzen ook hoog en men bericht dat, zoowel voor Zuid-Amerika als ook voor Indië, verschillende orders geplaatst zijn in bleekte en gedrukte goederen en ook in dhooties. Over het algemeen zijn er meer zaken aan de markt en is de stemming vaster.

	14 Juli 21 Juli	14 Juli 21 Juli
Liverpoolnoteeringen.	T.T. op Indië	1/10 ¹ / ₄ 1/10 ¹ / ₂
F.G.F. Sakellarides	62,00 66,00	T.T. op Hongkong 3/8 ¹ / ₂ 3/8 ¹ / ₂
G.F. No. 1 Oomra	13,00 13,75	T.T. op Shanghai. 5/0 ¹ / ₄ 5/1 ¹ / ₄

Noteeringen voor Loco-Katoen. (Middling Uplands).

	2 Aug. '20	26 Juli '20	19 Juli '20	2 Aug. '19	2 Aug. '18
New York voor Middling . .	40,— c	40,— c	42,25 c	35,70 c	30,45 c
New Orleans voor Middling	38,50 c	39,75 c	39,75 c	34,25 c	27,75 c
Liverpool voor Middling	26,81 d ¹⁾	27,64 d	28,68 d	20,48 d	21,02 d

¹⁾ Noteering van 3 Augustus.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '19 tot 31 Juli '20	Overeenkomstige perioden	
		1918—1919	1917—1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	4248	} 6000	} 4000
„ Atlant. Havens	3016		
Uitvoer naar Gr. Brittannië	3054	} 3000	} —
„ „ 't Vasteland.	3288		
„ „ Japan etc.			

Voorraden in duizendtallen

	31 Juli '20	31 Juli '19	1 Aug. '18
Amerik. havens	783	1223	974
Binnenland	808	780	681
New York	?	80	134
New Orleans	?	376	315
Liverpool	943	659	232

RUBBER.

De prijzen voor rubber gingen gedurende de afgelopen week nog verder achteruit, terwijl koopers zich geheel terug trokken. De afloop der Amsterdamsche inschrijving was dan

ook zeer flauw; van de aangeboden 538 tons werden slechts ± 13 tons verkocht.

Ook de stemming op de termijnmarkt te Amsterdam was flauw en de prijzen liepen in overeenstemming met Londen ook daar terug. De noteeringen luiden:

Augustus crêpe 115 sheets 112 crêpe 118½ sheets 113½
December " 116 " 114 " 118 " 117
Juni '21 " 120½ " 118½ " 122½ " 125½

De noteeringen te Londen zijn: einde vorige week

Prima Crêpe loco 1/9¼ 1/10¾
" smoked Sheets..... 1/8 1/9
" Crêpe Aug./September. 1/9½ 1/11¼
" " Oct./December .. 1/10¾ 2/0½
Hard cure fine Para 1/10 1/11

3 Augustus 1920.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolf & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijz No. 7	Voorraad	Prijz No. 4	
31 Juli 1920	322.000	8.725	1.567.000	11.600	14 ⁹ / ₁₆
24 " 1920	320.000	9.325	1.504.000	12.000	14 ¹ / ₁₆
17 " 1920	357.000	9.950	1.394.000	12.200	14 ⁹ / ₁₆
31 Juli 1919	504.000	15.725	1.765.000	1)	14 ⁹ / ₁₆

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
31 Juli 1920	51.000	248.000	181.000	640.000
31 Juli 1919	39.000	187.000	101.000	367.000

1) Niet genoteerd.

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling.

Aangeslagen in veiling:

15398 60/4 kn. Java thee
2293 " Sumatra thee
249 " Java thee in na-veiling

Totaal 17940 60/4 kn. thee.

Aanbod 1 Januari j.l. tot heden idem 1919
127100 kn. Java thee 83386 kn. Java thee
9525 " Sumatra thee 332 " Sumatra thee
Totaal... 136625 kn. thee. 83718 kn. thee.

De taxatie was opgemaakt op basis afloop vorige veiling. Het verloop was zeer traag, stemming voor ordinaire en middenkwaliteiten zeer flauw, voor goed tot prima nauwlijks prijshoudend.

De eerstvolgende veiling zal gehouden worden op Donderdag 2 September e.k., aan te bieden kwantum wordt nader bekend gemaakt.

Amsterdam, 29 Juli 1920.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)

(Herleid tot 1/1 Kisten.)*

Voorraad 30 Juni 1920 173334
Sedert aangevoerd 52494
225828
Sedert afgeleverd 14052
Voorraad heden..... 211776
Waarvan in de eerste hand 161148

31 Juli 1920.

*) Java thee.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Exotische Huiden: Gedurende de afgelopen week heeft de herleving van de zaken, die reeds in onze vorige weekberichten werd vermeld, zich bevestigd. Ongelukkigerwijze heeft de algemeene politieke toestand sedert enkele dagen onze markt beïnvloed; wij hebben niet alleen eene daling van de wisselkoersen waargenomen, maar ook eene onzekere houding van de zijde der koopers. Er zijn zaken afgesloten tot bevredigende prijzen, maar slechts dank zij de aanzienlijke concessies van de zijde der verkoopters.

Aan de Rio de la Plata worden de slachtingen steeds minder; de cijfers voor Juni 1920 zijn:

B.A. 177.000; in 1919 199.000

M.V. 32.000; in 1919 61.000

en voor de eerste zes maanden:

B.A. 844.000 tegen 1.260.000 in 1919

M.V. 228.000 tegen 393.500 in 1919.

Engeland heeft aan de La Plata circa 5000 La Palmas Frigorifico-ossen en circa 5000 Campana Frigorifico-ossen gekocht tegen \$ 49, hetgeen uitkomt op ongeveer 13½ d. c.i.f. Liverpool. Men heeft tevens verkocht ca. 5000 Switt Rosario Frigorifico-ossen a \$ 46 en 5000 Armour de la Plata-koeien tegen f 52, waarschijnlijk naar Europa.

Inlandsche Huiden: In Engeland zeer flauw en teruglopend; daarentegen in Duitschland hooger; de veiling te Parijs verliep zeer vast. De markt hier te lande blijft kalm en de binnenlandsche looierij koopt kleinere partijen. De moeilijkheid blijft echter, dat men niet tel quel wil verkoopen; er zouden groote zaken tot stand komen, indien men wormvrij zou verkoopen.

Kalfsvellen: volharden in hunne lusteloze stemming.

Looistoffen: met veel vraag, zoowel voor quebracho als voor mimosa. Prijzen worden echter nog te hoog gehouden om tot belangrijke zaken te kunnen komen.

31 Juli 1920.

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 31 Juli 1920.

Prijs van prima Kapok op 31 Juli	Voorr. op 1 Jan.	Aanv. tot 31 Juli	Verk. tot 31 Juli	Voorr. op 31 Juli
65 a 67½ cts. in 1920	—	—	—	—
geen noteering in 1919	—	26128	23064	3064
geen noteering in 1918	—	—	—	—
100 a 105 cts. in 1917	750	5928	6504	174
60 cts. in 1916	4253	19780	21794	2239
40 a 42 cts. in 1915	6579	60750	58443	4563
43 a 45 cts. in 1914	6733	51821	58371	183
38 a 38½ cts. in 1913	3053	55765	42843	15975
47½ a 48½ cts. in 1912	4178	63666	57536	10308
47 cts. in 1911	798	40492	37208	4082

COPRA.

De markt was deze week bijzonder vast gestemd, vnl. wel tengevolge van de groote vraag naar Cocosolie.

Tot sterk oplopende prijzen werden groote quantiteiten Cocosolie verkocht en werden voor Copra ook veel hogere prijzen betaald.

N. I. f.m.s. loco f 53½
Mixed " " 51.
" " Augustus/October " 51½

3 Augustus 1920.

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

Over het algemeen hadden de vrachten in de afgelopen 14 dagen een neiging tot dalen. Hier en daar valt eenige verbetering waar te nemen met name in de La Plata-markt, doch deze verbeteringen zijn meer aan toevallige omstandigheden toe te schrijven.

De groote gedruktheid van de algemeene markt vindt haar oorzaak in hoofdzaak niet in gebrek aan lust om te verschepen, doch in het zeer beperkte gebied vanwaar ladingen ter verscheping komen, en de geringe productie. In Groot Brittannië, waar voor den oorlog pl.m. 70.000.000 ton steenkolen per jaar geëxporteerd werden, is nu niet meer dan pl.m. 20.000.000 ton voor export beschikbaar en het is nog de vraag of dit quantum bereikt zal worden. In de Vereenigde Staten is de toestand, wat betreft de steenkolen-export, al niet veel beter. Er is thans bericht gekomen, dat de Interstate Commerce Commission 1.250.000 ton voor gebruik van de New England and Great Lake Districts, waar dringend behoefte aan kolen is, beschikbaar heeft gesteld. Van de verdere productie zal slechts een klein gedeelte voor export beschikbaar zijn. Deze is dan ook dadelijk stop gezet. Charterers, welke booten in de Vereenigde Staten gereed hebben om te worden beladen, vertrouwen echter, dat de steenkolen, welke voor hunne booten bestemd waren, zullen worden vrijgegeven.

Deze maatregel werkt natuurlijk weer zeer drukkend op

de vrachtenmarkt. Steenkolenbevrachtingen van de Vereenigde Staten worden niet meer afgesloten.

De graanvrachtenmarkt van Noord-Amerika bleef ongeveer op hetzelfde niveau, nl. Montreal/U. K. 11/- tot 11/6 en van de American North Range/U. K. 10/6 voor prompte belading. Hier oefenen de booten, welke tevergeefs in Noord-Amerika op een lading steenkolen liggen te wachten, natuurlijk grooten invloed uit. Voor herfstbelading zijn de vrachten dan ook iets beter. Noteeringen waren Northern States/Rotterdam 13/- en Hamburg 14/- voor October, Novemberbelading.

Ook van de Gulf ports was de vraag naar later beschikbaar komende tonnage iets grooter; als een voorbeeld van noteeringen kan gelden 12/- per qr. voor heavy grain naar U. K., voor Augustus, 13/- voor September en 14/- voor Octoberbelading.

De houtvrachten van Canada/U. K. bleven op hetzelfde niveau, nl. pl.m. 185/-.

In de La Plata-markt is in het begin der laatste 14 dagen een groote wijziging gekomen. De maïsvrachten, welke reeds iets opgelopen waren, nl. van 77/6 up river/U. K. tot 80/- en 85/- liepen door gebrek aan prompte booten op tot 100/- van niet boven San Lorenzo/U. K./Continent voor Augustus-Septemberbelading.

Op het oogenblik is er nog geen groote vraag in Europa voor den enormen maïsoogst en deze hoogere vrachten zijn in hoofdzaak het gevolg van het zich willen dekken van kooplieden. De laatste dagen is de markt dan ook veel kalmer. Een reden hiervoor is ook, dat de Argentijnsche verscheper hunne prijzen verhoogd hebben. Vele booten zijn verder in ballast naar La Plata vertrokken, daar de Engelsche reeders, wier booten door de regeering werden vrijgegeven, zich dadelijk naar de beste markt richtten. De kooplieden willen nu liever wachten en zien of de positie voor hen ook gunstiger wordt. Ook zijn er nog eenige ladingen maïs onverkocht op weg naar Europa en gevoelen de kooplieden geen drang om vrachten af te sluiten. De markt was dan ook de laatste dagen veel kalmer voor September- en latere belading en de geldende vracht is weer ongeveer 90/- tot 85/- van up river naar U. K.

Wanneer de groote vraag naar tonnage echter los komt, is het zeer waarschijnlijk, dat de La Plata-vrachten weer zullen stijgen.

De ertsvrachten waren kalm en noteeringen zijn Bilbao/Cardiff 17/-, Sevilla/Glasgow 22/-.

De Oostersche markt was flauw. De meeste lading wordt door de geregelde lijnen ingepikt.

Bombay on deadweight was ongeveer 75/- en zelfs lager.

3 Augustus 1920.

GRAAN

Data	Petrograd Londen/ R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
26/31 Juli 1920	—	—	f 28½ ¹⁾	11/-	100/-	100/-
19/24 „ 1920	—	—	„ 29 ¹⁾	11/-	100/-	100/-
28 J./2 Aug. 1919	—	—	„ 90	8/6	210/-	200/-
29 J./3 Aug. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	'La Plata Rtoier	Rotterdam	Gothenburg
26/31 Juli 1920	23/3	32/6	35/-	37/6	f 12,-	Kr. 42½
19/24 „ 1920	25/-	30/-	35/-	—	„ 12,-	„ 50
28 J./2 A. 1919 ²⁾	54/-	47/6	47/6	40/-	„ 10,-	„ 30
29 J./3 A. 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	„ 205
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
	26/31 Juli 1920	70/-	130/-	—
19/24 „ 1920	75/-	130/-	—	—
28 Juli/2 Aug. 1919	170/-	215/-	—	—
29 Juli/3 Aug. 1918	275/-	500/-	—	190/-
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per ton stukgoed. ²⁾ Voor Britsche schepen.

³⁾ Voor neutrale schepen onder geallieerd time charter.

RIJNVAART.

Week van 26 Juli tot 2 Augustus 1920.

De algemeene toestand was ongeveer dezelfde als in de vorige week. De sloopshuur bedroeg gemiddeld voor reizen van Rotterdam naar de Ruhr en terug 5½ cents per ton en per dag. De erts-vracht van Rotterdam naar de Ruhrhavens bedroeg ongeveer f 1,10 per last met ¼ los-tijd. Het slooploon Rotterdam—Ruhr daalde in het begin der week tot 170-cents-tarief, doch stond daarna vast op 200-cents-tarief.

De bevrachtingen in Antwerpen waren nog steeds van zeer geringen omvang. De sloopshuren bedroegen 20 tot 22 centimes per ton en per dag.

Ruhrort. Voor reizen van de Ruhr naar den Boven-Rijn werd een vracht van 70 pf. per ton en per dag betaald en vanaf de havens aan het Rhein-Herne-Kanaal 80 pf. per ton en per dag.

De export-vracht Ruhrort—Rotterdam bedroeg 80 cents per ton met vrij sloopen.

Het slooploon Ruhr—Mannheim bedroeg gemiddeld Mk. 52,— per ton en het slooploon Mannheim—Straatsburg Mk. 45,— per ton. Er was overvloedig aanbod van sloopwerk.

De waterstand bleef gunstig; Cauber Pegel noteerde einde der week ongeveer Mtr. 2,36; intusschen werd van de Bodensee was gemeld.

INKLARINGEN.

DELFIJZL.

Landen van herkomst	Juli 1920		Juli 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	1	131	4	488
Groot-Brittannië	4	1.117	—	—
Duitsland	47	5.128	29	3.316
Zweden	17	4.306	6	1.470
Denemarken....	3	296	—	—
Rusl.—Oostzeeh.	2	1.770	—	—
Finland.....	14	3.067	5	1.793
België	1	172	—	—
Chili	1	3.379	—	—
Totaal	90	19.366	44	7.067
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	17	2.557	11	2.010
Britsche	2	601	1	344
Duitsche	65	14.633	32	4.713
Noorsche	1	270	—	—
Zweedsche	3	215	—	—
Deensche	2	1.100	—	—
Totaal	90	19.366	44	7.067

(A. van Dijk.)

VLISSINGEN.

Landen van herkomst	Juli 1920		Juli 1919	
	Aantal schepen	Bruto M ³ .	Aantal schepen	Bruto M ³ .
Groot-Brittannië	27	161.220	14	114.240
Finland.....	1	3.571	—	—
België	7	2.406	—	—
Bijleggers.....	—	—	4	2.174
Zeesleepbooten..	1	136	9	2.600
Totaal.....	36	167.333	27	119.014
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	35	163.762	23	117.812
Britsche	—	—	2	416
Duitsche	1	3.571	—	—
Belgische	—	—	1	510
Fransche	—	—	1	276
Totaal	36	167.333	27	119.014

(B. Stofkoper & Co.)

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM

Telefoon 3600

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

'S-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEWARDEN

GRONINGEN

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.,
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal-, Automobiël- e.a. verzekeringen
van elken aard.

ONTVANG- EN BETAALKAS.

NIEUWE DOELENSTRAAT 20-22, AMSTERDAM.

Rentevergoeding voor gelden à deposito:

met 1 dag opzegging 1 1/2 %

Bedragen tot f 20.000,— terstond betaalbaar.

met 10 dagen opzegging 1 3/4 %

Voor andere termijnen op nader overeen te komen voorwaarden.

OPEN EN GESLOTEN BEWAARGEVING VOLGENS REGLEMENT.

SAFE-DEPOSIT-INRICHTING.

GEOPEND: op Werkdagen van 8 1/4 v.m. tot 4 1/2 uur n.m.

op Zaterdagen en Beursvacantiedagen van 8 1/4 v.m. tot 12 uur.

Loketten van f 2,50 per maand — f 10,— per jaar — en hooger te huur voor
bij de Directie bekende of geïntroduceerde personen.

WEISE & Co. ROTTERDAM AMSTERDAM

Import van en Handel in

OVERZEESCHE PRODUCTEN

speciaal RUBBER, GUTTA-PERCHA en BALATA

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

Geregelde Passagiers- en
Vrachtdienst met nieuwe,
moderne post-stoomschepen

TUSSCHEN

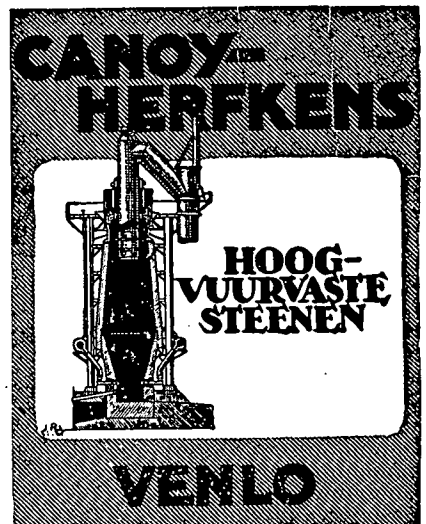
AMSTERDAM

EN

ZUID-AMERIKA

VIA

BOULOGNE s/M., PLYMOUTH, CORUÑA,
LISSABON, LAS PALMAS, PERNAMBUCO,
BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTE-
VIDEO en BUENOS AIRES.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

'S-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE, KOBE,
MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG,
SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 45.000.000,—

Reserven f 32.000.000,—